

TILDELINGSBREV 2009

FOR

**DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING**

1. INNLEDNING	2
2. STRATEGISKE UTFORDRINGER OG MÅL.....	3
2.1 MILJØMYNDIGHETENES OVERORDNETE STRATEGIER OG PRIORITERINGER	3
3. KRAV TIL DN UNDER DET ENKELTE RESULTATOMRÅDE.....	6
3.1 RESULTATOMRÅDE 1 NATURENS MANGFOLD OG FRILUFTSLIV	6
<i>Underområde 1 Bærekraftig bruk og beskyttelse av leveområder.....</i>	<i>9</i>
<i>Underområde 2 Bærekraftig bruk og beskyttelse av arter, bestander og genressurser.....</i>	<i>13</i>
<i>Underområde 3 Fremmede arter og genmodifiserte organismer</i>	<i>15</i>
<i>Underområde 4 Friluftsliv</i>	<i>17</i>
3.3 RESULTATOMRÅDE 2 BEVARING OG BRUK AV KULTURMINNER	18
3.3 RESULTATOMRÅDE 3 RENT HAV OG VANN OG ET GIFTFRITT SAMFUNN	19
<i>Underområde 1 Helhetlig hav- og vannforvaltning.....</i>	<i>19</i>
<i>Underområde 2 Overgjødsling og nedslamming</i>	<i>20</i>
<i>Underområde 3 Oljeforurensning.....</i>	<i>20</i>
3.4 RESULTATOMRÅDE 4 ET STABILT KLIMA OG REN LUFT	20
<i>Underområde 1 Klimaendringer.....</i>	<i>21</i>
3.5 RESULTATOMRÅDE 5 INTERNASJONALT SAMARBEID OG MILJØ I NORD- OG POLAROMRÅDENE	21
<i>Underområde 1 Samarbeid i internasjonale organisasjoner på miljøområdet, bl.a. EUs miljøsamarbeid og UNEP</i>	<i>21</i>
<i>Underområde 3 Geografisk rettet miljøsamarbeid.....</i>	<i>22</i>
<i>Underområde 4 Miljøvernssamarbeid i nord og polarområdene</i>	<i>22</i>
6 RESULTATOMRÅDE 6 PLANLEGGING FOR EN BÆREKRAFTIG UTVIKLING	23
<i>Underområde 1 Arealpolitikk og samfunnsutvikling</i>	<i>23</i>
<i>Underområde 2 Kommunal og regional planlegging</i>	<i>26</i>
<i>Underområde 3 Kart og geodata.....</i>	<i>26</i>
3.7 RESULTATOMRÅDE 7 TVERRGÅENDE VIRKEMIDLER OG OPPGAVER	26
<i>Underområde 1 Styling og administrasjon.....</i>	<i>26</i>
<i>Underområde 2 Sektorovergripende arbeid</i>	<i>28</i>
4. OPPDRAG.....	28
5. BUDSJETT OG FULLMAKTER.....	32
5.1. TILDELING OG BUDSJETTFORUTSETNINGER	32
5.1.1 Kap. 1425/4425 Vilt- og fisketiltak/Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond.....	33
5.1.2 Kap. 1426/4426 Statens naturoppsyn	34
5.1.3 Kap. 1427/4427 Direktoratet for naturforvaltning	35
5.1.4 Tildelinger under andre kapitler.....	40
5.1.5 Vedr. tildeling av midler til overvåking /kartlegging i 2009.....	41
5.2 MERINNTEKTSFULLMAKTER	42
5.3 DNS FONDSFORVALTNING	42
6. STYRINGSKALENDER	43
6.1 RAPPORTERING	43
OVERSIKT OVER VEDLEGGENE.....	43
VEDLEGG 1: MØTEPLAN 2008	43
VEDLEGG 2: TILLEGG TIL KAP. 5 BUDSJETTFORUTSETNINGER	43

1. INNLEDNING

Det vises til St. prp. nr.1 (2008-2009). Tildelingsbrevet for 2009 tar for seg de oppgaver departementet spesielt ønsker å framheve, samt nye oppgaver og konkrete oppdrag som etaten skal prioritere i 2009.

Vi gjør oppmerksom på at vi har tatt ut hele vedlegg 3 Tidsfrister og retningslinjer for rapportering fra vedleggsamlingen. Tidsfrister for rapporteringen blir meddelt i punkt 6.1 i tildelingsbrevet og i vedlegg 2 Møteplan. Retningslinjene for rapportering sendes ut elektronisk som egen sak, og skal benyttes hvert år som rapporterings-mal av etatene. DN bes lagre dette dokumentet og hente det fram og fylle ut relevante rapporter når de enkelte rapportene skal avgis. Dersom det blir behov for endringer i retningslinjene, vil departementet meddele DN dette. Vi gjør oppmerksom på at alle etatene skal lage en kort, samlet oppsummering under det enkelte resultatområde ved rapportering pr. 31. august og 31. desember i 2009. Denne oppsummeringen kommer i tillegg til rapportering på resultatkrav i tildelingsbrevet.

Det blir oversendt et tillegg til tildelingsbrevet til DN så snart Stortinget har vedtatt bevilgningene i krisepakken som regjeringen la fram mandag 26. januar. MD vil komme tilbake til eventuelle særskilte rapporteringskrav i denne sammenheng. Vi ber DN om å umiddelbart starte planlegging av iverksettelsen.

2. STRATEGISKE UTFORDRINGER OG MÅL

2.1 Miljømyndighetenes overordnede strategier og prioriteringer

Miljøverndepartementets politikk er basert på en analyse av trusselbildet og utviklingsmulighetene innenfor de ulike miljøområdene, en spisset oppfølging av Soria Moria erklæringen og prioriteringene i 2009, som er gjengitt i innledningskapitlet i St.prp. nr. 1 (2008-2009).

Budsjettøkningen vi har fått i 2009 gir oss de mulighetene vi har ventet på i flere år. At vi gjennomfører og utnytter budsjettet fullt ut i 2009 og leverer med suksess på budsjettet, vil være den beste plattformen for fremtidige budsjettprosesser.

Miljøforvaltningen skal fremstå som en attraktiv arbeidsplass med utfordrende og interessante oppgaver og store muligheter for egenutvikling. Vi tar i bruk det potensial som finnes av kompetanse, erfaring og talent, rekrutterer gode ledere, riktige team og legger stor vekt på den enkelte medarbeiders personlige utvikling.

Miljøpolitiske føringer

De viktigste langsiktige miljøutfordringene som både må ha et nasjonalt og et internasjonalt fokus er knyttet til klima, ivaretagelse av naturens mangfold og reduksjon i miljøgifter.

For å bidra til bærekraftig utvikling også globalt må MD arbeide for å sikre at andre internasjonale avtaler med stor betydning for miljøet, slik som handelsregelverket under WTO og andre handelsavtaler Norge inngår og utviklingen innenfor EU/EØS indre marked bidrar til bærekraftig utvikling og ikke reduserer muligheten for nasjonal virkemiddelbruk. MD skal bruke internasjonale miljøfora strategisk til policyutvikling og til identifisering av mål og virkemidler innenfor våre prioriterte områder. Miljøbistand og bilateralt samarbeid med nye EU-land og utviklingsland skal brukes som plattform for politisk dialog om de globale miljøutfordringene. MD prioriterer de utviklingsland vi har egne samarbeidsavtaler med.

For å nå de nasjonale miljømålene er regjeringen avhengig av at miljøpolitikken blir en vesentlig del av andre departementers prioriteringer, og at ulike sektorer miljøpåvirkning sees i sammenheng. MDs rolle som viktigste pådriver i dette arbeidet skal prioriteres høyt, og

legges til grunn på de fleste resultatområdene og spesielt klima/energi, naturmangfold, kulturminner og miljøgifter.

MD og etatene skal ivareta en pådriver- og informasjonsrolle som sikrer best mulig oppslutning og interesse for miljø. Det skal arbeides mer med miljømobilisering og kommunikasjon rettet mot flere målgrupper. Departementet og etatene styrker sin rolle innenfor informasjon og kommunikasjon for å møte utviklingen. Bruken av visuelle virkemidler som bilder/illustrasjoner skal forbedres ytterligere i formidlingen av miljøpolitikken. Det skal settes mer fokus på fotowebe og etatenes innspill til databasen. Hva saken gjelder skal dokumenteres visuelt i saksprosesser, og bilder og kart skal følge saksgangen. Det skal arbeides med metoder og prosjekter for å synliggjøre hvilke verdier og nytte miljøressursene representerer. Det skal satses ytterligere på Klimaløftet, med fokus på klimainformasjon rettet mot folk flest. SFT, DN og NP må sette av ressurser til å delta i dette arbeidet. Informasjon ovenfor forbrukere om miljøfarlige produkter og kjemikalier skal styrkes. I 2009 startes det også opp et prøveprosjekt i utvalgte kommuner for å styrke natur- og miljøfagene i grunnskolen.

Forskning og overvåking skal følges aktivt opp, slik at vi får den kunnskapen som vi har mest bruk for og utnytter den på en effektiv og konstruktiv måte i utviklingen av miljøpolitikken. Det må skje en styrking av formidling også på disse feltene.

Det skal være god sammenheng mellom kart- og miljødata, nøkkeltall og temainformasjon i Miljøstatus.

I 2009 skal det særlig legges vekt på å:

- Synliggjøre og markedsføre miljøspørsmål i sammenheng med den vesentlige økningen i miljøbudsjettet. En styrket satsing på formidling bør skje innenfor de enkelte arbeidsområdene.
- Følge opp klimameldingen, klimaforliket og vår rolle i klimasatsingen nasjonalt. I et globalt perspektiv er skogtiltak i utviklingsland for å redusere utslipp av klimagasser særlig viktig. I klimaarbeidet skal MD arbeide aktivt i alle internasjonale prosesser, og legge opp til å spille en ledende rolle i de internasjonale klimaforhandlingene i København i 2009 for å bidra til et godt resultat.
- Gjennomføre en sterk satsing på vern, styrket forvaltning og oppsyn i verneområdene og styrket artsforvaltning. Ivaretagelse av variasjonen av ulike naturtyper (fra kulturavhengige til villmarkspregete), skog og truede og sårbare arter står høyt på dagsorden, bl.a. for å følge opp våre forpliktelser i det internasjonale arbeidet med å stanse tapet av biologisk mangfold innen 2010. 47 verneforslag i nasjonalparkplanen skal være gjennomført ved utgangen av 2009.
- Føre en aktiv politikk for å redusere utslipp av miljøgifter både nasjonalt og internasjonalt. Et offentlig utvalg skal foreslå tiltak som kan iverksettes for at myndighetene kan nå målet om å stanse alle utslipp av miljøgifter innen 2020. Det skal etableres en miljøprøvebank med ulike typer prøvemateriale for senere analyser av miljøgifter. Arbeidet med opprydding i forurenset jord og i sjøbunn har høy prioritet.
- Fortsatt ha sterk satsing på istandsetting, forvaltning, vern og bruk av kulturminner og kulturmiljøer og minimalisere tapet av kulturminner innen 2020. I kulturminneåret 2009 skal det skapes oppmerksomhet og engasjement med spesielt fokus på kulturminner i dagliglivet.

- Ivareta og ha et spesielt fokus på oppgaver i nordlige og polare områder fordi disse områdene er spesielt sårbare.
- Et godt grep om miljøstatus og miljødata er viktig for å styrke departementet og etatenes status og innflytelse. Miljøforvaltningen har et nasjonalt ansvar for miljøovervåking og miljødatasamordning og ønsker å styrke dette arbeidet både i egen forvaltning og i berørte sektorer. Vi vil også videreutvikle vårt arbeid med miljøstatus. MD vil trekke etatene nærmere inn i dette arbeidet.
- Viktig fokus i 2009 vil også være Kartverkets rolle som koordinator for stedfestet informasjon.
- Arbeide for at planleggingen etter plan- og bygningsloven (PBL) blir et bedre redskap for utviklingen av samfunnet, og sikre at bærekraftsperspektivet ligger til grunn for planleggingen. Utviklingen i arealbruk skal følges nøye, spesielt i strandsonen og i fjellet. MD vil i 2009 ha en aktiv oppfølging av de regionale planene for villreinområdene og bidra til godt kunnskapsgrunnlag for planene. Erfaringene fra nettverkssamarbeidet i programmet "Livskraftige kommuner" og kompetanse i kommunene vil stå sentralt. Det blir rettet spesielt fokus på kommunene når det gjelder klima og universell utforming. Programmet "Fremtidens byer" er et viktig samarbeidsprogram for å sikre en felles innsats mellom kommune og stat i arbeidet med å oppnå en mer bærekraftig byutvikling. Det er nær kobling mellom programmet, Klimaløftet og "Livskraftige kommuner".
- Følge opp satsingen på miljøteknologi. Det er etablert et strategisk råd for miljøteknologi og i 2009 vil det fokuseres på utarbeidelse av en nasjonal strategi for miljøteknologi.

Administrative grep og videreutvikling av miljøforvaltningen

- Oppgaver som ikke får plass innenfor tilgjengelig ressursramme skal konkretiseres og avklares gjennom styringsprosessen.
- Prinsippene i revidert etatsstyringshefte skal gjennomføres på alle nivå i MD og etatene. Hovedansvarlig fagavdeling i MD skal løpende følge opp etatenes forbedringspunkter iht. økonomiregelverket, samt arbeid og egne tiltak i effektiviserings/-forenklingsarbeidet gjennom styringsdialogen. Det skal fortsatt legges stor vekt på egnet standardisering på det administrative området. Krav til etterprøvbare mål og konkrete indikatorer skal skjerpes i mål- og resultatstyringssystemet.
- De overordnede risikoanalysene som er gjennomført i 2007 og 2008 skal følges opp. I tillegg skal det i 2009 gjennomføres nye overordnede risikoanalyser, jf. samlet oversikt nedenfor. Etatene trekkes inn i dette arbeidet.

Resultatområde 1, underområde 2, Arbeidsmål: 1.2.2.1. Bidra til å redusere presset på truede arter og ansvarsarter gjennom handlingsplaner og samarbeid med andre involverte parter.

Resultatområde 2, Nasjonalt resultatmål 2, Freda og fredingsverdige kulturminne og kulturmiljø skal vere sikra og ha ordinært vedlikehaldsnivå i 2020.

Resultatområde 3, underområde 5, Arbeidsmål 2.1. Sjå til at det finst rammevilkår for å oppfylle dei nasjonale gjenvinningsmåla.

Resultatområde 5, underområde 1, Arbeidsmål 1.1. Medverke til utforminga av EUs politikk på prioriterte område for Noreg, som klima/energi, kjemikalier, EUs marine strategi og luftforureining.

Resultatområde 6, underområde 1, med særlig vekt på fremtidens byer tilknyttet arbeidsmål 1.3. Fremja auka fokus på miljø, livskvalitet og helse i byar, tettstader knytt til byomforming, sentrumsutvikling, grønstruktur og bymarker, busetjing og næringsliv. Koordinere programmet for Groruddalen og samarbeidsprosjektet Framtidas byar/klima- og miljøvennlige byar".

Resultatområde 6, underområde 3, med særlig vekt på etablering av planregister i Norge digitalt under arbeidsmålet 8.2. Bidra til at geodata blir gjort tilgjengeleg og synleg innan nye områder.

3. KRAV TIL DN UNDER DET ENKELTE RESULTATOMRÅDE

3.1 Resultatområde 1 Naturens mangfold og friluftsliv

Prioriterte oppgaver for DN i 2009

Bevilgningen på naturforvaltningsområdet øker med totalt ca 345 mill. kroner i 2009. Konkrete resultater av dette løftet for å stanse tapet av naturens mangfold vil bli etterspurt allerede i 2009. Det er en stor utfordring å bruke midlene effektivt og sikre god samordning mellom de ulike tiltak. Det vil også bli viktig å finne en god fordeling av midlene mellom DN, fylkesmennene, kommunene og de frivillige organisasjonene.

Bedre kunnskapsgrunnlag, herunder kartlegging truede arter og naturtyper, overvåking av arter, naturtyper og verneområder, naturindeks, artsprosjekt

For å kunne nå målet om å stanse tapet av biologisk mangfold innen 2010 er det lagt inn en betydelig budsjettøkning for å bedre kunnskapsgrunnlaget og dermed treffsikkerheten i forvaltningen. DN skal prioritere arbeidet med å få på plass en god naturindeks for Norge og styrke arbeidet med kartlegging og overvåking av truede arter og naturtyper. SNOs rolle i forhold til kartlegging og overvåking både i og utenfor verneområdene skal styrkes og tydeliggjøres. Artsprosjektet for systematisk kartlegging av artene i norsk natur skal etableres slik at det blir operativt fra høsten 2009. Det er satt av 20 mill til oppstart av et norsk artsprosjekt slik at det blir mulig å inngå et samarbeid med det svenske artsprosjektet (startet i 2002).

Tiltak for å ta vare på truede arter og ansvarsarter, herunder utarbeiding og oppfølging av handlingsplaner, villaks, villrein, sjøfugl, rovvilt

I 2009 skjer det en betydelig økonomisk styrking av arbeidet med utarbeiding og oppfølging av handlingsplaner for utvalgte, truede arter eller artsgrupper. DN skal sørge for at arbeidet med handlingsplaner videreføres slik at de tilførte midlene får optimal naturfaglig effekt på kort og lang sikt. Fylkesmannen skal styrkes på området. SNOs rolle ift praktisk feltmessig oppfølging av handlingsplanene skal styrkes. Også arbeidet med sjøfugl og villrein vil bli styrket.

Vern av natur, herunder nasjonalparkplan og barskogsvern

Regjeringen skal gjennomføre nasjonalparkplanen i løpet av 2010. DN må legge til rette for at fylkesmennene gjennomfører arbeidet i tråd med framdriftsplanen, og at verneforslagene oversendes MD slik at vedtak kan fattes i tråd med framdriftsplanen. Arbeidet med skogvern skal prioriteres og gjennomføres ut fra føringene i MDs oppdragsbrev av 27.2.06, samt brev av 15.7.08 når det gjelder vern av skog på statsallmenninger. Det er en forutsetning at de mest verneverdige områdene fanges opp i skogvernet, og arbeidet med registrering av prioriterte skogtyper skal prioriteres. Konfliktredusering skal vektlegges, bl.a. ved fortsatt satsing på

frivillig skogvern. Terskelen for bruk av myndighetsstyrt vern vil være lavere for skog i statsallmenninger enn for privateid skog.

Styrket forvaltning av verneområder, herunder produksjon og oppfølging av forvaltningsplaner, oppsyn, overvåking, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon og igangsetting av et eget verdiskapingsprogram for naturarven

Arbeidet med å få til en styrket forvaltning i verneområdene skal prioriteres høyt. Målstyring skal være det bærende prinsippet i forvaltningen og en risikovurdering med hensyn til trusler mot de biologiske verneverdiene skal legges til grunn for prioriteringene. SNO vil være en viktig aktør i innsamling av overvåkningsdata fra verneområdene.

Forvaltningsplaner for de store verneområdene og Ramsarområder skal ha høyeste prioritet. I arbeidet skal det legges stor vekt på å etablere god dialog med lokalsamfunn og brukere. Fylkesmannen og SNO skal tildeles tilstrekkelige ressurser.

DN vil få ansvar for oppstart og drift av det nye verdiskapingsprogrammet for naturarven, og vil få en viktig rolle i oppfølging av eventuelle kompensasjonsmidler til kommunene for nye verneområder. I all verneområdeforvaltning skal det legges til grunn at økt bruk blir en av premissene for forvaltningen. Dette skal skje uten at de verdiene som ligger til grunn for vernet blir svekket. DN/SNO skal videreføre arbeidet for å profesjonalisere og effektivisere naturoppsynet, herunder etablere et samlet grep om oppsynstjeneste. En viktig utfordring er det forebyggende arbeidet gjennom informasjon og veiledning for å skape forståelse og respekt for gjeldende regelverk.

Uønsket spredning av fremmede arter

Den tverrsektorielle nasjonale strategien og tiltak mot fremmede skadelige arter som ble lagt frem i 2007, blir nå fulgt opp med en budsjettøkning på 10 mill kroner. DN skal prioritere arbeidet med å følge opp tiltakene i strategien, herunder i forhold til tiltaksplaner for egen sektor, samt informasjonstiltak. Videre skal DN gjennomføre koordinerende aktiviteter, bl a i forhold til de viktigste direktoratene. Arbeidet sees også i sammenheng med Nasjonalt program for kartlegging og overvåking på området fremmede arter. Fylkesmennene skal styrkes på området. SNOs rolle ift praktisk feltmessig oppfølging av planene skal styrkes.

Helhetlig hav- og vannforvaltning

DN skal være miljøforvaltningens økosystemdirektorat for helhetlig hav- og vannforvaltning. På den marine siden skal DN være det sentrale kompetanseorganet i forhold til utvikling av mål og verktøy i gjennomføring av en helhetlig økosystemrettet forvaltning av kyst og havområdene. DN skal videreutvikle sin sektorovergripende og koordinerende rolle i den marine naturforvaltningen i samråd med MD, og sørge for å holde seg oppdatert på status innen feltet nasjonalt og internasjonalt. Dette innebærer blant annet at DN skal innhente, vurdere og sammenstille kunnskap om effekter på det marine miljøet på tvers av sektorene og gi råd til MD om nødvendige tiltak. Arbeidet med nasjonal marin verneplan, forvaltningsplanene for havområdene og arbeidet med å styrke det marine kunnskapsgrunnlaget skal prioriteres høyt. Arbeidet med å gjennomføre vannforvaltningsforskriften og følge opp vannregionmyndighetene skal også ha høy prioritet. DN har ansvar for å lede og koordinere arbeidet i regi av de 9 viktigste direktoratene som forvalter vann i Norge. Dette er en viktig rolle, både for å sikre et godt samarbeid mellom sektorene og for å sikre tilrettelegging for et godt arbeid i vannregionene slik at miljømålene i vannforvaltningsforskriften kan nås og med dette også sørge for at naturmangfoldet i vann opprettholdes.

Implementering av ny naturmangfoldlov

DN skal bistå departementet i arbeidet med naturmangfoldloven, både i forkant og etterkant av Stortingets behandling av lovforslaget våren 2009. DN skal også bidra med å følge opp loven gjennom arbeidet med forskrifter, veiledere, handlingsplaner mv og sørge for informasjon om loven overfor underliggende instanser og kommuner.

Klimautfordringen

Utviklingen internasjonalt med økt fokus på økosystemtjenester i forhold til forebygging av og tilpasning til klimaendringer, samt arbeid som aktivt kobler naturmangfold og klima vil være med på å legge føringer for naturforvaltningen. Det er viktig at DN setter av ressurser til å bidra i slikt arbeid.

Internasjonalt arbeid for bevaring av naturens mangfold

Det internasjonale arbeidet vil bli krevende med fokus på rapportering på 2010-målet og arbeidet med nye mål, strategier og initiativer som vil foregå i flere fora. DN må bidra aktivt i dette arbeidet. Forberedelsene til den neste internasjonale Trondheimskonferanse om naturens mangfold må også vektlegges.

Motorferdsel i utmark

Det er viktig å få bedre kontroll med motorferdsel i utmark og vassdrag. DN må bidra til utviklingen og iverksettingen av (evt.) nytt regelverk og forsterke SNOs innsats, i samarbeid med andre myndigheter. Det er særlig viktig å få redusert barmarkskjøringen. (hvis ny lov:DN må forberede fylkesmennene på gjennomføring av tilsyn med kommunenes praktisering av loven).

Aktivt friluftsliv for alle

Arbeidet med å stimulere og legge til rette for friluftsliv, særlig for nye målgrupper, skal styrkes. Det skal fokuseres på friluftslivets betydning for folks helse med særlig vekt på verdien av fysisk aktivitet i naturen. Et tett samarbeid med friluftslivets organisasjoner er en forutsetning for å lykkes med dette.

Den naturlige skolesekken

Natur- og friluftslivets plass i skole og skolefritidsordning skal forsterkes gjennom å utvikle og synliggjøre modeller og metoder for å ta i bruk nær-naturen som læringsarena. DN skal i samarbeid med bl.a. utdanningsdirektoratet/Naturfagsenteret og relevante organisasjoner bidra til å utvikle pilotprosjektet "den naturlige skolesekken". MD og KD vil styre prosjektet. DN skal fortsatt ha hovedansvaret for utviklingen av "Forum for friluftsliv i skolen" i samarbeid med relevante etater og organisasjoner.

Gjennomføring av forvaltningsreformen

Forvaltningsreformen trer i kraft 1.1.2010. DN må bistå MD med gjennomføring av reformen. Dette innebærer konkretisering av oppgave, deltakelse på diverse møte- og opplæringsarenaer, og forberedelse av styringsdialog med et nytt forvaltningsnivå. Det innebærer også å bidra til at fylkesmennene får en trygg og ryddig overlevering av oppgaver til fylkeskommunen. DN skal bidra i arbeidet med revisjon av vannforvaltningsforskriften.

Underområde 1 Bærekraftig bruk og beskyttelse av leveområder

Arbeidsmål 1.1.1 Implementere arbeidsprogram om områdevern fra Konvensjonen om biologisk mangfold (vedtatt på COP7 i 2004) ved å etablere nettverk av terrestriske verneområder innen 2010.

DN skal

- følge opp arbeidet med Emerald Network i Norge,
- sitt arbeid med forslag til nye områder på Ramsarkonvensjonens liste over verdens viktigste våtmarksområder, identifisere, avgrense og beskrive nye Ramsarområder i Norge med sikte på å nominere minst 10 inn til konvensjonens liste i løpet av 2009.

Arbeidsmål 1.1.2 Lede og samordne det norske arbeidet under Konvensjonen om biologisk mangfold og andre internasjonale konvensjoner som er relevante for å ta vare på ulike naturtyper

DN skal

- delta på relevante internasjonale møter koblet til gjennomføring og utvikling av CBD, herunder arbeidet om en ny vitenskapsplattform i regi av UNEP, og aktuelle møter i Våtmarkskonvensjonen (Ramsar), Bern-konvensjonen, OSPAR og Bonn-konvensjonen,
- gjennomføre nødvendig forarbeid for Trondheimskonferansen 2010. Det forutsettes videre en aktiv dialog med MD for bl.a. programmessige og internasjonale forberedelser til konferansen,
- sørge for god framdrift i OSPAR BDC-arbeidet fram mot OSPAR kommisjonsmøte i Bergen 2010,
- bidra til gjennomføring av "Biodiversity for Europe" konferansen i Belgia våren 2009,
- bidra til å sikre at hensynet til naturmangfold integreres i annet relevant internasjonalt arbeid (bl.a. bistandsrettet),
- følge opp og støtte det Nordisk-baltiske våtmarksforumet (NorBalWet), bidra til utvikling og gjennomføring av en kommunikasjonsplan for naturmangfold i samband med FNs internasjonale biomangfoldår i 2010 med særlig fokus på DNs rolle og basert på program for CEPA fra relevante konvensjoner.

Arbeidsmål 1.1.3 Slutføre fylkesvise/tematiske verneplaner i løpet av 2009

DN skal

- slutføre arbeidet med fylkesvise verneplaner slik at det kan fattes vernevedtak i løpet av 2009.

Arbeidsmål 1.1.4 Øke skogvernet i tråd med Stortingets behandling av St.meld. nr.24 (2002 – 2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand, jf inst. S.nr. 46 (2003 – 2004)

DN skal

- videreføre arbeidet med systematiske naturfaglige registreringer i prioriterte skogtyper,
- videreføre arbeidet med pågående frivillig vern prosesser i privateid skog, og starte nye frivillig vern prosesser for inntil 60 km² produktiv skog. MD vil foreta en ny vurdering av dette omfanget i løpet av sommeren 2009.
- videreføre arbeidet med skogvern på statsgrunn, inkl.gjennomføre pågående verneprosesser, bistå i forbindelse med oppstart av nye verneprosesser i

statsallmenninger, samt igangsette nye myndighetstyrte verneprosesser på øvrig statsgrunn,

- gjennomføre verneprosesser for registrerte verneverdige skogområder som eies av Opplysningsvesenets fond (prestegårdsskogene),
- bidra til god framdrift og samordning i skogvernarbeidet, herunder samordne arbeidet i fylkesmannsembetene og bistå spesielt når det er behov for det,
- videreføre arbeidet med erstatningsoppgjør for skog som er vernet til og med 2008,
- holde løpende oversikter over status i forhold til gjeldende budsjetttrammer for skogvernarbeidet, samt gi innspill til MD om framtidige budsjettbehov

Arbeidsmål 1.1.5 Gjennomføre nasjonalparkplanen gjennom å opprette 40 nye og utvide 14 eksisterende verneområder i løpet av 2010

DN skal

- gjennomføre arbeidet med nasjonalparkplanen slik at det kan fattes vernevedtak i 2009 i henhold til omforent framdriftsplan,
- følge opp strategiplanen for statens engasjement i arbeidet med nasjonalpark-sentrene, herunder styrke de eksisterende nasjonalparksenterne og vurdere etablering av et nytt nasjonalparksenter,
- medvirke i utredning av et nytt nasjonalparksenter i tilknytning til Ytre Hvaler nasjonalpark,
- etter nærmere avtale med MD delta i det svensk-norske interreg-prosjektet "Kosterhavet-Ytre Hvaler: Vårt gemensamma arv" med spesielt fokus på informasjonsvirksomheten.

Arbeidsmål 1.1.6 Etablere et representativt nettverk av marine verneområder innen de ulike biogeografiske regionene i kyst- og havområdene gjennom marin verneplan innen 2012

DN skal

- videreføre arbeidet med marin verneplan med sikte på å sende alle områdene i fase I på høring i løpet av 2009,
- bistå MD i forhold til vurderinger knyttet til oppstart av fase to.

Arbeidsmål 1.1.7 Sikre at naturverdiene i verneområdene blir opprettholdt, bla ved å utvikle tilfredsstillende skjøtsels- og oppsynsordninger

DN skal

- videreføre arbeidet med utforming av forvaltningsplaner for nasjonalparker og andre større verneområder, samt andre verneområder hvor det er viktig å få på plass forvaltningsplaner bl.a. Ramsarområder og verneområder i befolkningstette deler av landet,
- utvikle og starte opp et overvåkingsprogram for verneområder, med prioritet for områder der verneverdiene er mest truet,
- innhente mer kunnskap om konsekvenser av økt bruk av verneområdene
- utvikle et program for overføring av kunnskap om konsekvenser av økt bruk, treffsikkerhet av forvaltningstiltak, effekter av skjøtselstiltak for å opprettholde kulturlandselementer innenfor verneområder, resultater fra overvåkingsprogram osv mellom forvaltningsorganene, forskningsinstitusjonene og brukergruppene,
- bidra til utprøving og gjennomføring av et verdiskapingsprogram for naturarven, knyttet til verneområder med randsoner og annen verdifull natur, videreutvikle arbeidet med naturbasert reiseliv og videreføre arbeidet med nasjonalparkkommuner og nasjonalparklandsbyer,
- bidra til oppfølgingen av regjeringens reiselivsstrategi, bl a delta i koordinerende gruppe for underliggende etater og virkemiddelaktører,

- lede arbeidet med å følge opp 5 pilotprosjekter med målstyrt forvaltning i verneområder,
- i samarbeid med RA synliggjøre de kulturhistoriske verdiene i verneområdene og sette i verk tiltak for å ivareta dem. Dette bør inngå som en del av profileringen av Kulturminneåret 2009,
- gjennomføre oppsyn i henhold til § 2 i lov om statlig naturoppsyn,
- effektivisere og videreutvikle SNOs bestillingsdialog med FMVA ytterligere, for å sikre at tiltak i verneområdene blir gjennomført målrettet og strategisk, for blant annet å bidra til å nå 2010-målet om å stanse tapet av biologisk mangfold,
- gjennomføre tiltak i de mest skjøtselskrevende verneområdene i tråd med strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder, herunder områder omfattet av særskilte internasjonale forpliktelser, iht bestillingsdialogen mellom fylkesmennene og SNO.

Arbeidsmål 1.2.1 Bidra til å opprettholde truede, sårbare og hensynskrevende naturtyper gjennom rådgiving, samordning og oppfølging av sektorene

DN skal

- gjennom samhandling med fylkesmannen bidra med tydelige signaler om ivaretagelse av naturens mangfold i regionale og kommunale planprosesser, slik at informasjon om viktige kartlagte områder for biologisk mangfold brukes som beslutningsgrunnlag, jf forslaget om utvalgte naturtyper i forslag til ny naturmangfoldlov.

Arbeidsmål 1.2.2 I samarbeid med berørte parter legge til rette for at forvaltningen av vassdrag og kystnære marine vannforekomster ivaretar hensynet til biologisk mangfold

DN skal

- bidra i arbeidet med revisjon av konsesjonsvilkår i regulerte vassdrag, herunder sikre at miljøhensyn ivaretas i kommende retningslinjer for revisjonssakene,
- bidra overfor NVE i arbeidet med å forbedre beslutningsgrunnlaget for miljømessige vurderinger av vannkraftprosjekter, herunder oppfølgingen av retningslinjene for fylkesvise planer for små kraftverk,
- sørge for at fylkesmennene deltar aktivt i arbeidet med regionale planer for små kraftverk,
- bidra til videreutvikling av framtidige modeller for samordning mellom Samlet Plan og vannforvaltningsforskriften,
- følge opp de vassdragstiltakene som er prioritert for villaksen i St.prp. nr. 32 (2006-2007) Om vern av villaksen og ferdigstilling av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder.

Det vises for øvrig til resultatkrav på arbeidsmålene under resultatområde 3, underområde 1 Helhetlig hav og vannforvaltning.

Arbeidsmål 1.2.3 Sikre at gjenværende naturområder med urørt preg blir ivaretatt

DN skal

- bistå MD i dialogen med LMD om INON og skogsveier,
- medvirke til at naturområder blir ivaretatt gjennom generell plan-veiledning og saksbehandling.

Arbeidsmål 1.2.4 Gjennomføre kartlegging med sikte på å etablere en landsdekkende oversikt over alle forekomster av de viktigste naturtypene innen 2010, samt kvalitetssikre data fra tidligere kartlegging

DN skal

- kvalitetssikre data som er kommet inn gjennom den kommunale naturtypekartleggingen og gjøre dataene tilgjengelige i Naturbase,
- videreføre kartleggingsarbeidet slik at det i 2010 foreligger en oversikt over verdifulle naturtyper på de arealene som er mest utsatt for negative påvirkningsfaktorer.

Den interdepartementale gruppen vil komme tilbake med en presisering av de høyest prioriterte naturtyper som skal være ferdig kartlagt innen 2010.

Arbeidsmål 1.2.5 I samarbeid med sektorene gjennomføre et nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold (jf St.meld.nr. 21 (2004 – 2005))

DN skal

- bistå MD i gjennomføringen av nasjonalt program, herunder fungere som sekretariat for programmet, lede arbeidsgrupper under programmet og sørge for god informasjon om aktiviteter og resultater i programmet,
- sørge for at planlagte kartleggings-aktiviteter i programmet gjennomføres etter planen på bakgrunn av erfaringene fra programmet så langt og utarbeide begrunnede og prioriterte planer for metode og gjennomføring av overvåking for biologisk mangfold.
- sørge for at kartleggings- og overvåkningsaktivitetene under nasjonalt program er best mulig koordinert med databehov og aktiviteter i andre prosesser, deriblant implementering av Vannrammedirektivet, rapporteringsbehov til EEA, CBD og andre internasjonale konvensjoner,
- bli gjennom deltakelse i styringsgruppe og programgruppe for MAREANO bidra til at MAREANO gjennomføres i tråd med regjeringens føringer og ses i sammenheng med andre relevante tiltak, bli Artsprosjektet.

Arbeidsmål 1.2.6 Utvikle måleverktøy for biologisk mangfold, herunder naturindeks, og bidra til at informasjon om norsk naturmangfold sammenlignes med andre land

DN skal

- utarbeide en Naturindeks for hele Norge basert på pilotprosjekt for Midt-Norge,
- bidra til Artsdatabankens drift og utvikling av Artsobservasjoner,
- delta i styringsgruppen i Artsprosjektet. DN skal særlig ivareta hensynet til miljøforvaltningens interesser, bli ved å sørge for å utnytte eventuelle synergieffekter mellom Artsprosjektet og pågående kartleggingsaktiviteter,
- bidra til å utvikle norsk vernepolitikk mer i tråd med EUs NATURA 2000 ved etablering av områder og tilhørende rapportering via det europeiske miljøbyrået (EEA).

Arbeidsmål 1.2.7 Avgrense motorferdsel i utmark og vassdrag med sikte på å minimalisere påvirkning på naturmiljø, bli ved at ferdsele i større grad blir kanalisert til bestemte traseer og områder

DN skal

- bistå MD i arbeidet med revidering av lov om motorferdsel i utmark og vassdrag ved behov,
- forberede og stå for implementeringen av en eventuell ny lov om motorferdsel i utmark,
- gi råd, veiledning og informasjon til offentlige myndigheter o.a. om eventuell ny lov om motorferdsel i utmark og vassdrag,
- målrette oppsynsvirksomheten med motorisert ferdsel i regi av SNO, med særlig fokus på barmarkskjøring.

Arbeidsmål 1.3.1 Bidra til at verdifulle kulturlandskap blir ivaretatt og opprettholdt

DN skal

- i samarbeid med RA og SLF (ansvarlig) drifte sekretariatet for prosjektet "Utvalgte kulturlandskap i jordbruket" og bidra til tilfredsstillende forvaltning av de utvalgte områdene, inkl. å etablere et opplegg for rapportering for de første 20 utvalgte kulturlandskapene,
- i samarbeid med RA bidra til evalueringen av SMIL, samt bygge på erfaringene fra evalueringen av RMP og følge opp begge disse ordningene i forhold til SLF,
- bidra til god forvaltning av områdene i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap og fra supplerende kartlegginger i Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold, samt bidra til å formidle stedfestet informasjon om disse,
- i samarbeid med RA delta i referansegruppe for et nordisk prosjekt om Bioenergi og konsekvenser for natur, friluftsliv og kulturmiljø.

Underområde 2 Bærekraftig bruk og beskyttelse av arter, bestander og genressurser

Arbeidsmål 2.1.1 Sikre at nasjonale, regionale og lokale rammer for høsting av vilt- og fiskeressursene baseres på best mulig kunnskap om arter og bestander. For anadrome laksefisk skal høsting i størst mulig grad baseres på driftspaner utarbeidet i samarbeid mellom rettighetshavere, kommuner og brukere.

DN skal

- være sekretariat for utvalget som skal utrede lokal forvaltning av fisket i Tanavassdraget (Tanautvalget). Utgifter knyttet til driften av utvalget (møtelokaler, eventuell tolkning, godtgjørelser og kompensasjon til utvalgsmedlemmer, eventuelle eksterne sakkyndige) skal dekkes over tildelingen til villaksformål. Det forutsettes at de praktiske oppgavene som er knyttet til dette ivaretas av DN,
- vurdere behovet for endringer i forskrift om ivaretagelse av dødt vilt knyttet til autorisasjon av preparanter som følge av direktiv 2005/36/EF om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner, og vedta eventuelle endringer i forskriften i løpet av 2009.

Arbeidsmål 2.1.2 Bidra til at all utnyttelse av levende ressurser og genressurser skjer i tråd med føre-var prinsippet og en økosystembasert tilnærming gjennom faglig rådgivning og oppfølging av sektorene

DN skal

- bistå MD i arbeidet i styringsgruppen for næringsutvikling knyttet til innlandsfisk,
- bidra med faglig rådgivning i arbeidet med fiskeriene og annen ressursutnyttelse, blant annet gjennom deltagelse i Reguleringsmøtet og i Sjøpattedyrrådet.

Arbeidsmål 2.2.1 Bidra til å redusere presset på truede arter og ansvarsarter gjennom handlingsplaner og samarbeid med andre involverte parter

DN skal

- følge opp handlingsplanene for fjellrev, damfrosk, elvemusling, rød skogfrue, stor salamander, åkerrikse, gjennom fortsatt fokus på artene og deres leveområder og praktiske tiltak i regi av SNO eller andre relevante aktører,
- ferdigstille og iverksette handlingsplanene for dverggås, edelkreps, flaggermusgruppen, truet sjøfugl, hubro, hortulan, honningblom, sinoberbille, elvesandjeger, klippeblåvinge, naturtypen slåttemark,
- starte arbeid med minst 20 nye handlingsplaner. DN bestemmer på grunnlag av naturfaglige vurderinger hvilke arter eller artsgrupper som skal omfattes for mest effektivt å bidra til å nå 2010-målet. Vurderingen kan også omfatte biotoper som er

spesielt viktige for bevaring av et stort antall rødlistearter, for eksempel gamle eiketrær,

- bistå departementet med å forberede utarbeidelse av en sektorovergripende strategi for bevaring av truede arter og naturtyper,
- bidra til Artsdatabankens arbeid med ny rødliste som ferdigstilles i 2010,
- bidra med bevaringstiltak og delta i samarbeid nasjonalt og internasjonalt som gjør Norge til et foregangsland når det gjelder forvaltning av sjøfugl,
- bidra til en helhetlig og langsiktig forvaltning av villrein, bl.a. gjennom oppfølging av tilrådninger fra "Villrein og samfunn"-prosjektet og ved å bidra til å sikre villreinens leveområder, jf. supplerende arbeidsmål og resultatkrav under resultatområde 6,
- starte et kunnskapsprosjekt knyttet til villreinen i Snøhetta-området med studier av effekter og konsekvenser av menneskelige inngrep og ferdsel.

Arbeidsmål 2.2.2 Sikre levedyktige bestander av rovvilt gjennom målet om 65 årlige ynglinger av gaupe, 39 årlige ynglinger av jerv, 15 årlige ynglinger av bjørn, 3 årlige ynglinger av ulv og 850 – 1200 årlige hekkinger av kongeørn

DN skal

- bidra, bl.a. gjennom styringsdialogen med fylkesmennene, til å sikre effektiv samordning mellom miljøpolitiske, landbrukspolitiske og reindriftspolitiske virkemidler i rovviltforvaltningen, jf. brev av 28.07.06 fra miljøvernministeren og landbruks- og matministeren,
- sikre lokal medvirkning og forankring i bestandsregistreringene, herunder medvirkning fra yrkesutøvere i husdyrbruk og reindrift, jf. brev av 28.07.06 fra miljøvernministeren og landbruks- og matministeren,
- bidra til at fylkesmennene etablerer og holder ved like arenaer for dialog, kommunikasjon og kunnskapsformidling om rovvilt i forhold til berørte grupper, regional forvaltning, regionalt SNO-personell i tilknytning til skadedokumentasjon, sporing og bestandsregistrering, og ulike forskningsmiljøer. Arbeidet skal skje i tråd med føringer fra rovviltnemnden i den enkelte region, og bør i størst mulig grad være forankret i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt,
- ferdigstille det nye web-baserte søknadssystemet for forebyggende og konfliktdempende tiltak,
- videreføre og utvikle bruken av DNA-analyser i forbindelse med overvåking av rovvilt,
- videreutvikle den web-baserte kartløsningen i rovbasen med resultater fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, og soneringen gjort av rovviltnemndene som et ledd i den differensierte forvaltningen. Herunder ikke-sensitiv informasjon om rovviltbestandenes arealbruk, regionvis status for bestandsmålene per art og avgrensning av prioriterte rovvilt-/beiteområder,
- bidra med informasjon og kunnskapsoppbygging overfor rovviltnemndene.

Arbeidsmål 2.2.3 Gjenopprette fjellrevbestanden til et levedyktig nivå

DN skal

- følge opp handlingsplanen for fjellrev på grunnlag av styringssignaler gitt av departementet i 2003/2004, og revidere handlingsplanen i løpet av 2009.

Arbeidsmål 2.2.4 Sikre de ville laksebestandene

DN skal

- følge opp St.prp. nr 32 (2006-2007) Om vern av villaksen og ferdigstilling av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder,

- samordne gjennomføringen av NASCOs retningslinjer,
- gjennomføre NASCOs årsmøte 2009 i nær kontakt med MD,
- følge opp ordningen med nasjonale laksevassdrag og -fjorder gjennom videreutvikling av regelverk og forvaltningsregimer,
- samordne overvåkings- og evalueringsprogrammet for nasjonale laksevassdrag og laksefjorder som en integrert del av overvåkingen av laksebestandene,
- videreføre bekjempningen av *Gyrodactylus salaris* i tråd med ny handlingsplan,
- bistå MD med utarbeidelsen av Ot.prp. om revisjon av lakse- og innlandsfiskloven, og starte arbeidet med tilhørende forskrifter,
- holde nær kontakt med MD om reguleringene i sjølaksefisket for 2009,
- utarbeide forslag til konsesjonsordning for sjølaksefiske i tråd med mandat fra MD
- videreføre en effektiv kalkingsvirksomhet,
- rapportere resultater fra tidligere konfliktsaker om lokalisering av nye anlegg, samt løpende rapportere pågående konfliktsaker om samme.
- Det ligger an til at arbeidet med å styrke miljøtilpasningen i oppdrettsnæringen vil bli intensivert i 2009. Det forutsettes at DN koordinerer miljøforvaltningens faglige arbeid med mulige nasjonale retningslinjer for lokalisering av akvakulturanlegg og styrking av driftsforskriftens miljøbestemmelser.

Arbeidsmål 2.2.5 Utvikle oppsynsordninger som sikrer at arter blir ivaretatt

DN skal

- gjennomføre oppsyns- og kontrolltiltak i utvalgte rovviltområder for å forebygge og eventuelt avdekke ulovlig jakt på fredet rovvilt, herunder bistå Økokrim og lokale politimyndigheter i arbeidet med styrking av innsatsen rundt etterforskning og straffeforfølgning av illegal jakt på ulv,
- SNO vil gjennomføre oppsyns- og kontrolltiltak knyttet til truede arter og ansvarsarter som villaks og villrein og deres leveområder,
- sørge for at tilsyn med ordinær jaktutøvelse ligger på et slikt nivå at regelovertredelse kan forebygges og avdekkes,
- opprettholde fokuset på lakseoppsyn, med særlig vekt på oppsyn i NLF og områder med utstrakt ulovlig fiske.

Arbeidsmål 2.2.6 Lede og samordne det norske arbeidet under konvensjonen om biologisk mangfold og andre internasjonale konvensjoner og prosesser som er relevante for å ivareta arter og genressurser

DN skal

- delta på relevante møter under CBD, se 1.1.2 på underområde 1,
- delta på partsmøter og aktuelle europeiske formøter i Våtmarkskonvensjonen (Ramsar) og relevante møter knyttet til konvensjonen om internasjonal handel med truede arter (CITES), Bonn-konvensjonen om trekkende arter og relevante regionale avtaler under denne, samt partsmøtet i Bernkonvensjonen.

Underområde 3 Fremmede arter og genmodifiserte organismer

Arbeidsmål 3.1.1 Forebygge utilsiktede introduksjoner av fremmede arter og negative effekter av eksisterende og utilsiktede nye introduksjoner gjennom mer dekkende regelverk, tiltak, informasjon og sektorsamarbeid

DN skal

- følge opp tverrsektoriell nasjonal strategi og tiltak mot fremmede arter på miljøforvaltningens områder,
- utvikle og gjennomføre handlingsplaner mot utvalgte fremmede arter innenfor miljøforvaltningens ansvarsområde (herunder fremmede arter i verneområder),
- styrke fylkesmannens rolle som veileder og koordinator for tiltak mot fremmede arter på regionalt nivå, gjennom kurs, seminarer og evt. prosjektstøtte,
- utveksle erfaringer på fylkesmannsnivå, for eksempel gjennom en fylkesmannssamling om dette temaet,
- styrke formidlingen om dette temaet, bl.a. gjennom oppdatert informasjon om "risikoarter" på DN's nettsider og gjennom aktiv bruk av media med særlig fokus på nisjemedier som når viktige målgrupper som hageeiere, skogbrukere, akvarister, etc,
- gjennomføre informasjonstiltak rettet mot bransjer og organisasjoner som kan bidra til å forhindre innførsler og utsettinger av fremmede arter,
- involvere SNO i kartlegging, overvåking og tiltak mot fremmede arter,
- etablere samarbeid med frivillige organisasjoner der dette er hensiktsmessig for informasjonsspredning, kartlegging, overvåking og/eller bekjempelse av fremmede arter,
- følge opp arbeidet med utvikling av indikatorer for overvåking av fremmede arter i Barentshavet,
- følge opp regelverk om innførsel og utsetting av fremmede organismer i ny lov om naturmangfold, samt annet relevant regelverk,

Arbeidsmål 3.1.2 Bidra til sektordepartementenes arbeid med fremmede arter gjennom oppfølging av den tverrsektorielle strategien mot fremmede arter

DN skal

- bistå sektorene i deres kartlegging av risikoaktiviteter innen egen sektor, bl a gjennom et eget direktoratsforum,
- bistå sektorene i utvikling av handlingsplaner og tiltak mot fremmede skadelige arter,
- identifisere områder der det er uklarheter eller mangler vedrørende roller og ansvar i forvaltningen av fremmede arter - ta initiativ til avklaringer og evt formalisering av roller og rutiner,
- følge opp sektordepartementenes arbeid med tiltakspunkter i den tverrsektorielle strategien,
- etter nærmere avtale med MD bidra til å følge opp relevante tiltak i St. meld. nr. 40 (2006-2007) om forvaltning av kongekrabbe.

Arbeidsmål 3.1.3 Håndtere regulering av utsetting av utsetting, herunder omsetning av genmodifiserte organismer, med utgangspunkt i best mulig kunnskap slik at det ikke oppstår skade på miljø og helse

DN skal

- vurdere GMO-søknader under direktiv 2001/18/EF og forordning 1829/2003 om genmodifisert mat og fôr og gi anbefaling om uttalelser til EU i tråd med saksbehandlingsrutiner,
- ferdigstille vurdering av GMO som er godkjent i EU og fremme forslag til norsk beslutning til MD snarest mulig etter EUs godkjenning,
- delta i internasjonale møter under direktiv 2001/18 i samråd med MD. Hvis dagsorden tilsier det også delta i møter under forordning 1829/2003 om genmodifisert mat og fôr,
- føre tilsyn etter genteknologiloven i tråd med delegert myndighet og bistå Mattilsynet ved utarbeidelsen av tilsynsplaner og miljøfaglige vurderinger i tråd med tilsynsmyndighet delegert til dem etter genteknologiloven,

- bistå MD i arbeidet med å vurdere behov for revisjon av genteknologiloven med forskrifter utover gjennomføring av EUs nye GMO-regler,
- sørge for oppdatert veiledende omtale av genteknologiloven med forskrifter,
- foreta miljørisikovurderinger når det gjelder søknader om GMO-legemidler og gi innspill til EMEA. Det skal etableres rutiner mellom DN og Legemiddelverket for best mulig samarbeid og arbeidsfordeling i forbindelse med dette arbeidet.

Arbeidsmål 3.1.4 Lede og samordne det norske arbeidet med GMO under Konvensjonen om biologisk mangfold

DN skal

- bistå MD med forberedelse av og deltakelse på relevante møter under Cartagena-protokollen om GMO for eksempel om risikovurdering,
- sørge for løpende utvikling og oppdatering av Biosafety Clearing House-databasen og Roster of Experts listen under Cartagena-protokollen.

Arbeidsmål 3.1.5 Ivareta prinsippene for GMO-regulering i norsk lov og i Cartagenaprotokollen i forhold til arbeidet i andre internasjonale fora (WTO, FAO/Codex, IPPC m.fl)

DN skal

- delta i møter i OECD-arbeidsgruppa "Harmonisation of Regulatory Oversight in Biotechnology", og bistå MD med innspill til andre departementer og etater til GMO-relaterte saker i andre internasjonale fora, herunder WTO, Codex og IPPC.

Underområde 4 Friluftsliv

Arbeidsmål 4.1.1 Stimulere til utøvelse av miljøvennlig friluftsliv i samarbeid med relevante parter, bl a frivillige organisasjoner

DN skal

- fortsette gjennomføringen av tiltak for å bedre funksjonshemmedes og etniske minoriteters muligheter for friluftsliv,
- utvikle en strategi for det videre arbeid med satsing på å stimulere etnisk minoritetsungdom til aktivt friluftsliv,
- følge opp "Milepældokumentet" og policynotat om "friluftsliv og klima",
- legge særlig vekt på tiltak/prosjekter som støtter opp under markeringen av "Kulturminneåret-09" i fordelingen av stimuleringsmidlene (Kap.1427 post 74),
- sette i gang arbeidet med å utvikle en kommunikasjonstrategi for friluftslivet i tråd med forslag av september 2007, herunder inkludere RA i arbeidet slik at kulturhistorien inngår som en naturlig del av grunnlaget for friluftslivet,

Arbeidsmål 4.2.1 Barn og unge skal mestre trygg og miljøvennlig ferdsel i utmark

DN skal

- følge opp handlingsplanen "Sammen for fysisk aktivitet" i dens siste år, samt KKD og idrettens nye satsing på folkehelse og fysisk aktivitet (St. meld. Nr. 39 om frivillighet) i nært samarbeid med friluftslivets organisasjoner,
- videreføre arbeidet med friluftsliv i skolen gjennom å delta i planlegging og gjennomføring av satsingen på "Den naturlige skolesekken" og "Forum for friluftsliv i skolen".

Arbeidsmål 4.3.1 Viktige områder for friluftsliv skal være sikret for formålet ved kjøp, båndlegging og avtalt flerbruk av naturområder

DN skal

- sørge for en systematisk oppfølging av gitte tilsagn med sikte på en raskere gjennomføring av sikrings sakene,
- følge opp sikringsprosjektet med FL og prosjektbyene,
- følge opp og avslutte prosjektporteføljen med Skifte Eiendom om forsvarseiendommer og medvirke i løpende avhendingssaker,
- videreføre ordningen med juridisk bistand til kommuner i strandsonesaker.

Arbeidsmål 4.3.2 Alle statlige sikrede friluftsområder (inkl skjærgårdsparker) og markaområder i alle større kommuner skal inngå i forvaltningsplaner

DN skal

- følge opp veiledningsarbeidet for sikring og tilrettelegging av grøntstruktur og bymarker,
- i regi av SNO ivareta styringsfunksjonen for videre utvikling og drift av skjærgårdstjenesten, i sammenheng med øvrig kystoppsyn,
- bidra til evaluering av skjærgårdstjenesten høsten 2009.

Arbeidsmål 4.3.3 Utnyttbare viltressurser og fiskeressurser i ferskvann skal være tilgjengelige for allmennheten

DN skal

- rapportere status for driftsplanarbeidet i regi av grunneiernes organisasjoner, med fokus på planer som omfatter allmennhetens tilgjengelighet til innlandsfiske og småviltjakt.

Arbeidsmål 4.3.4 I samarbeid med berørte parter legge til rette for at minst 30% av boliger, skoler og barnehager i et utvalg av byer og tettsteder har trygt og tilgjengelig rekreasjonsareal innen 500 meters avstand og i tilknytning til en sammenhengende grønnstruktur

DN skal

- fortsette samarbeidet med prosjektbyene om å sikre grøntstruktur,
- medvirke i Grorud-Alnaprojektet.

3.2 Resultatområde 2 Bevaring og bruk av kulturminner

Arbeidsmål 1.3 Bidra til aktiv bruk og bevaring av kulturminner, kulturmiljø og landskap som grunnlag for økonomisk, sosial, kulturell og miljømessig verdiskaping

DN skal

- ta initiativ til å få fram natur- og friluftslivskvaliteter i gjennomføringen av Kulturminneåret 2009 med særlig vekt på delprosjektet Kulturminneløypa,
- i samarbeid med RA delta i det nordiske prosjektet "Natur- og kulturverdier, regional og lokal utvikling".

Arbeidsmål 1.4 Bidra til at kommunal sektor og andre samfunnssektorer tar økt ansvar for kulturminner og kulturmiljøer

DN skal

- bidra i RAs arbeid med å følge opp og iverksette Handlingsplan for kystkultur.

Arbeidsmål 2.5 Forvalte de norske verdensarvstedene i tråd med internasjonale forpliktelser.

DN skal

- følge opp arbeidet med Unescos verdensarvkonvensjon. RA har koordineringsansvaret,
- følge opp forvaltningen av Vegaøyane som verdensarvområde, jf forvaltningsplan. DN har koordineringsansvaret,
- følge opp forvaltningen av Vestnorsk fjordlandskap som verdensarvområde, jf forvaltningsplan. DN har koordineringsansvaret,
- ferdigstille arbeidet med nominasjon av Lofoten til Unescos verdensarvliste. DN har prosjektlederansvaret,
- i samarbeid med RA bistå i MDs arbeid med å lede den interdepartementale arbeidsgruppen for forvaltningen av verdensarvområdene, blant annet ved å følge opp tiltaksplanen for Vegaøyane og Vestnorsk fjordlandskap,
- gjennom bestillingsdialogen mellom fylkesmennene og SNO sørge for en samordnet ivaretagelse av kultur- og naturmiljøverdier i verdensarvområdene.

Svalbard står på Norges tentative liste til Unescos verdensarvkonvensjon. Det tas sikte på at nødvendige avklaringer mht oppstart av nominasjonsprosessen blir gjort i samband med arbeidet med ny stortingsmelding om Svalbard. MD varsler derfor om at det kan bli aktuelt å komme tilbake med en bestilling om oppstart av nominasjonsprosess. Tildeling av ressurser til et slikt oppdrag vil skje ifm med selve bestillingen.

3.3 Resultatområde 3 Rent hav og vann og et giftfritt samfunn

Underområde 1 Helhetlig hav- og vannforvaltning

DN's rolle i helhetlig hav- og vannforvaltning er beskrevet under "Prioriterte oppgaver for DN i 2009".

Arbeidsmål 1.1 Lede og koordinere forvaltningsplanarbeidet og sikre det nødvendige miljøfaglige grunnlaget for utarbeidelse, gjennomføring og oppdatering av helhetlige forvaltningsplaner for norske havområder. Sikre utarbeidelse av av helhetlige forvaltningsplaner for Norskehavet innen 2009 og Nordsjøen innen 2015, og i løpet av 2010 ha oppdatert forvaltningsplan for Barentshavet

DN skal

- lede arbeidet under OSPARs biodiversitetskomité (BDC) med særlig fokus på arbeidet med miljøkvalitetsmål (EcoQOs) og marine verneområder for OSPAR-området, samt delta i annet relevant OSPAR-arbeid [kan flyttes til faste, løpende oppgaver],
- delta i det faglige arbeidet i EU knyttet til EUs marine strategi/forslag til havstrategidirektiv, og eventuelt (dersom direktivet tas inn i EØS-avtalen) i samarbeid med SFT - vurdere konsekvenser av direktivet,
- bidra til Nordisk Ministerråds arbeid med helhetlig hav- og vannforvaltning etter nærmere avtale med MD,
- bidra i arbeidet med å utvikle en helhetlig forvaltning av Nordsjøen, gjennom deltagelse i faggruppen for helhetlig forvaltning av Nordsjøen,
- delta i de rådgivende gruppene som er opprettet under de helhetlige forvaltningsplanene for Barentshavet – Lofoten og Norskehavet

- bidra til å sikre operasjonalisering av overvåkingssystemet under forvaltningsplanene for Barentshavet – Lofoten og Norskehavet gjennom videreutvikling innenfor eget ansvarsområde,
- gjennomføre tiltak i forvaltningsplanene for Barentshavet – Lofoten og Norskehavet innenfor eget ansvarsområde,
- gjennomføre prosjekter om kunnskapsoppbygging knyttet til helhetlig forvaltning av norske havområder, jf. oversikt over prosjekter og oppdragslista.

Arbeidsmål 2.1 Samordne og avklare faglige rammer for vannregionene for å sikre grunnlaget for utarbeiding av forvaltningsplaner og tiltaksprogram innen tidsfristene som er satt i Vannforskriften

DN skal

- vannregionmyndighetene for gjennom dette å sikre grunnlaget for utarbeiding av forvaltningsplaner og tiltaksprogram innen tidsfristene som følger av vannforvaltningsforskriften,
- informere, veilede og følge opp vannregionmyndighetene, herunder sikre at det utarbeides nødvendige verktøy, veiledningsmateriale etc,
- bistå MD i styringen av vannregionmyndighetene og formidle til MD strategiske utfordringer i det faglige arbeidet vedrørende avklaring og tilrettegging av de faglige rammene for vannregionmyndigheten,
- samordne norsk deltakelse i arbeidsgrupper og faggrupper under felles gjennomføringsstrategi (CIS), representere Norge på møter i samordningsgruppen SCG og etter nærmere avtale bistå MD på vanddirektørmøter,
- bistå MD faglig i siste fase av arbeidet med stortingsmelding om Norskehavet.

Underområde 2 Overgjødning og nedslamming

2.1 Arbeidsmål: Sikre at utslippene fra avløp til vannforekomster som står i fare for nedklassifisering som følge av tilførsler av næringsalter eller partikler ikke øker.

DN skal

- i samarbeid med SFT følge opp eksisterende forskning og eventuelt etablere nye prosjekter som kan avklare årsaks- og virkningsforhold, herunder økologiske konsekvenser av bortfall av sukkertare.

Underområde 3 Oljeforurensning

1.1 Arbeidsmål: Operasjonelle utslipp av olje og miljøfarlige stoffer til sjø fra petroleumsvirksomhet skal stanses eller minimeres innen 2005 (nullutslipp)

DN skal

- bidra til at miljøhensyn under DN's ansvarsområde ivaretas i feltspesifikke og regionale konsekvensutredninger ved tildeling av blokker på sokkelen og ved omlasting av petroleum produkter, med særlig fokus på hensynet til særlig verdifulle og sårbare områder,
- bistå MD i arbeidet med utvikling av rammer for petroleumsvirksomhet i norske havområder.

3.4 Resultatområde 4 Et stabilt klima og ren luft

Underområde 1 Klimaendringer.

Arbeidsmål 1.1 Lede det norske arbeidet med å videreutvikle Klimakonvensjonen og Kyotoprotokollen til å bli miljø- og kostnadseffektive instrument for å redusere utslipp og øke opptaket av klimagasser.

DN skal

- gi innspill mht. forhandlingsløsninger omkring redusert avskoging og økt opptak i et post 2012-regime, samt sørge for jevnlig oppdatering av DN's klimadatabase.

Arbeidsmål 1.2 Medvirke til å avgrense og redusere utslipp ved bruk og produksjon av energi i samarbeid med energistyresmaktene.

DN skal

- bistå MD og SFT med vurderinger av konsekvenser for norsk natur av virkemidler og tiltak i energipolitikken.

Arbeidsmål 1.3 Medvirke til at utslippene i Norge ikke overstiger 35 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i 2020, inkludert kvotekjøp og opptak i skog, og medvirke til at nasjonale utslipp i 2020 er 15-17 mill. tonn lavere enn referansebanen slik den er presentert i nasjonalbudsjettet for 2007, når skogkreditter er inkludert.

DN skal

- bistå SFT i beregning av utslipp og opptak av klimagasser knyttet til opptak i skog,
- sørge for å ha kompetanse på effekter av produksjon av biodrivstoff på naturmangfold.

Arbeidsmål 1.4 Kartlegge Norges klimasårbarhet og innarbeide hensynet til klimaendringene i samfunnsplanleggingen

DN skal

- utvikle en strategi med forslag til konkrete tiltak for DN's tilpasning til klimaendringene,
- aktivt formidle kunnskap om hvilke konsekvenser klimaendringene vil ha for naturmangfoldet i Norge,
- innenfor prioriterte områder kartlegge naturens sårbarhet for klimaendringene,
- ved behov bidra i nasjonal utredning om samfunnets sårbarhet og tilpasningsbehov som følge av klimaendringene,
- bidra til å identifisere betydningen av å ivareta økosystemenes funksjoner og tjenester for gjennom dette medvirke til å dempe negative effekter av klimaendringene.

3.5 Resultatområde 5 Internasjonalt samarbeid og miljø i nord- og polarområdene

Underområde 1 Samarbeid i internasjonale organisasjoner på miljøområdet, bl.a. EUs miljøsamarbeid og UNEP

Arbeidsmål 1.3 Bidra til målrettet satsing innen miljø- og kulturarvområdet i de nye medlemslandene i EU i forbindelse med EØS-midlene.

DN skal

- bidra med faglig ekspertise og erfaringer til miljøforvaltningens innspill i forhandlingene om og oppfølgingen av neste periode med EØS-midlene.

Arbeidsmål 2.1 Medvirke til oppfølging av strategien for bærekraftig utvikling i Norden ved å gjennomføre handlingsprogrammet for det nordiske miljøsam arbeidet 2009-2012.

DN skal

- bidra med faglige råd og delta i eller ha ansvar for konkrete prosjekter i gjennomføringen av programmet.

Underområde 3 Geografisk rettet miljøsam arbeid

Arbeidsmål 5.1 Arbeide for å styrke utviklingslandenes institusjonelle evne til god miljøforvaltning og gjennomføring av miljøkonvensjonene, under dette oppfølging av miljøavtalen emed Kina, Sør-Afrika, Indonesia og India.

DN skal

- rådgi MD i omstilling av samarbeidet og utviklingen av et nytt samarbeidsprogram med Sør-Afrika etter 2010,
- delta i prosjekter under samarbeidsavtalen med Sør-Afrika, bl.a. samarbeid om biosikkerhet (biosafety),
- delta i prosjekt om miljøforvaltningskompetanse/skole.

Arbeidsmål 5.2 Følge opp arbeidet med å integrere hensyn til miljø i norsk utviklingssamarbeid.

DN skal

- delta i utvikling og iverksetting av Olje for utviklings-programmet, jf. aktivitetsplan fastsatt i årlig møte med OfU-sekretariatet og løpende dialog med departementet,
- delta i omstilling av samarbeidet med Norad i 2009.

Underområde 4 Miljøvernssamarbeid i nord og polarområdene

Arbeidsmål 6.1 Bidra til helhetlig forvaltning av naturressursene og til å redusere miljøgift- og klimavirkningene gjennom samarbeidet i Arktisk Råd.

DN skal

- bidra til gjennomføring av det norske formannskapet i Arktisk Råd 2006-2009 og god oppfølging av programmet for vern av arktisk flora og fauna (CAFF), spesielt utviklingen av et arktisk program for overvåking av biologisk mangfold (CBMP), lede arbeidet med å forberede og gjennomføre et formelt partsmøte for isbjørnavtalen i 2009. Polarinstittuttet har ansvaret for den praktiske gjennomføringen av partsmøtet. Det vises til eget oppdragsbrev angående tildeling av ressurser til arbeidet.

Arbeidsmål 6.3 Bidra til tiltak som reduserer utslipp fra hot-spots i Russland og til å bevare biodiversiteten i området gjennom formannskapet i Barentsrådets miljøgruppe.

DN skal

- lede undergruppen for biodiversitet under Barentsrådets miljøarbeidsgruppe og følge opp vedtatt arbeidsprogram for denne gruppen for 2008 - 2010.

Arbeidsmål 7.3 Styrke det grensenære samarbeidet om forvaltning av arter, miljøovervåking, vern av naturtyper og kulturminner.

DN skal

- bidra til gjennomføring av relevante deler av den norsk-russiske miljøkommisjonens arbeidsprogram for 2009 – 2010, med særlig vekt på havmiljø og biologisk mangfold.

Arbeidsmål 9.1 Styrke områdevernet på Svalbard og bevare omfanget av villmarkspregete naturområder utenfor verneområdene.

DN skal

- i sitt arbeid med forslag til nye områder på Ramsarkonvensjonens liste over verdens viktigste våtmarksområder, identifisere, avgrense og beskrive nye Ramsarområder på Svalbard,
- godkjenne reviderte og nye forvaltningsplaner for verneområdene på Svalbard, hvorav verneområdene på Øst Svalbard skal prioriteres.

Arbeidsmål 9.2 Avgrense den menneskelige påvirkningen på bestandsutviklingen hos utvalgte arter på Svalbard og sikre at påvirkningen av miljøet fra lokal virksomhet og bosetning på Svalbard blir holdt på et lavt nivå.

DN skal

- bistå NP i arbeidet med å utvikle metoder for prøvefiske etter røye,
- i samarbeid med Sysselmannen og Norsk Polarinstitutt, følge opp rødliste for Svalbard.

Arbeidsmål 11.1 Styre ferdselen på Svalbard.

DN skal

- bidra til oppfølging av tiltak i tråd med endringer i vernebestemmelsene som skal sikre at den økende cruise-turismen styres i samsvar med verneområdenes formål.

3.6 Resultatområde 6 Planlegging for en bærekraftig utvikling

Særlig viktige oppgaver for DN i 2009

DN har hovedansvaret for å gi det faglige grunnlaget for naturforvaltning i planarbeidet på nasjonalt nivå. Plan- og bygningsloven er bl. a. et svært viktig virkemiddel for å ta vare på truede og sårbare arter og naturtyper og hensynet til friluftsliv, gjennom en helhetlig og bærekraftig arealforvaltning. Ivaretagelse av natur- og friluftsverdiene forutsetter god kunnskap og gode prosesser, der det utvikles lokal forståelse og kompetanse. Implementering av plandelen i ny plan- og bygningslov vil stå sentralt i 2009. Fylkesmennene har en viktig veiledningsrolle overfor kommunene i dette arbeidet.

DN skal bistå departementet i gjennomføringen av nasjonal politikk ved oppfølging av kommunal og regional planlegging. DN skal bistå i oppfølgingen av RM og satsingen på en helhetlig arealpolitikk, herunder forvaltning av fjell- og utmarksområder, vassdrag og LNF-områder. Sentrale temaer er reiseliv, fritidsbebyggelse, forebygging av og tilpasning til klimaendringer, vindkraft og næringsutvikling i distriktene.

Underområde 1 Arealpolitikk og samfunnsutvikling

Arbeidsmål 1.1 Fremme økt bruk av plan- og bygningsloven som virkemiddel for reduserte utslipp av klimagasser og tilpasning til klimakonsekvenser bl a knyttet til areal- og transporttiltak

DN skal

- bidra til at økosystemer ivaretas som bidrag til å redusere klimautslippene og for å sikre klimatilpasninger i form av for eksempel sprednings-korridorer.

Arbeidsmål 1.2 Stimulere til helhetlige og langsiktige vindkraftutbygginger gjennom regional planlegging.

DN skal

- medvirke til at nasjonale hensyn ivaretas i forbindelse med høring av regionale vindkraftplaner (som oppfølging av retningslinjene for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg),
- delta i eventuell evaluering av tematiske konfliktvurderinger av vindkraftanlegg,
- ha ansvar for oppfølging av forskning på virkninger av vindkraftanlegg på fugl generelt, og på Smøla spesielt,
- medvirke i utarbeidelse av en strategisk konsekvensutredning for å vurdere egnete områder for offshore vindkraftutbygging på DN's ansvarsområder,
- i samarbeid med RA vurdere hvordan metodikken knyttet til landskapsvirkninger av vindkraftverk kan sees i sammenheng med generell metodeutvikling for landskapsfeltet som sådann, jf HP for landskap og Landskapsstrategien.

Arbeidsmål 1.3 Fremme økt fokus på miljø, livskvalitet og helse i byer og tettsteder knyttet til byomforming, sentrumsutvikling, grønnstruktur og bymarker, bosetting og næringsliv. Bidra i samarbeidsprosjektet Fremtidens byer – klima og miljøvennlige byer.

DN skal

- bidra med kompetanse innenfor tema "klimatilpasning",
- delta i fagnettverk innen "Fremtidens byer" og bidra til at byutviklingen ivaretar naturens mangfold og muligheter for friluftsliv i nærmiljøet.

Arbeidsmål 1.5 Styrke universell utforming i all planlegging og utbygging ved å iverksette og følge opp RPR for universell utforming, og koordinere handlingsplanen for økt tilgjengelighet for alle.

DN skal

- bistå kommunene med metodikk for kartlegging av tilgjengeligheten til og i grønnstruktur og områder for friluftsliv som grunnlag for planlegging, tilrettelegging og fjerning av hindringer,
- videreføre veiledningen i spørsmål som angår sikring og tilrettelegging av grønnstruktur og områder for friluftsliv i tråd med prinsippene for universell utforming,
- dokumentere tiltak som får støtte fra tilskuddsordninger som DN forvalter som grunnlag for utvikling av eksempelsamling på feltet universell utforming,
- bistå departementet i utvikling av ny handlingsplan for universell utforming med vekt på ute-områder.

Arbeidsmål 1.6 Bidra til bevaring og styrking av miljøkvaliteter i landskapet gjennom å rettlede kommunene og å følge opp Den europeiske landskapskonvensjonen.

DN skal

- i samarbeid med RA bistå MD med oppfølgingen av Den europeiske landskapskonvensjonen, herunder delta i MDs gruppe for oppfølging av Landskapskonvensjonen og delta i nordisk samarbeid og nordiske prosjekter på dette området,
- i samarbeid med RA følge opp "Handlingsplan for landskap" med særlig vekt på å kople til og realisere den gjennom pågående prosesser og eksisterende arenaer, f. eks oppfølging av ny pbl, vindkraft osv., jf møte mellom MD, RA og DN 24.10.07,
- i samarbeid med RA prioritere tiltakene i Handlingsplan for landskap. Direktoratene må vurdere hva de kan få til innenfor egne budsjetter, hvilke tiltak som vil kreve

ekstra ressurser og hvilken prioritet disse skal ha, jf møte mellom MD, RA og DN 24.10.07.

Arbeidsmål 1.7 Fremme bærekraftig utvikling og arealbruk utenfor byer og tettsteder gjennom kommunale og regionale planer med langsiktige rammer for natur- og kulturverdier, verdifulle landbruksområder, verdiskaping og stedsutvikling.

DN skal

- i samarbeid med RA - følge opp arbeidet med regionale natur- og kulturparker i utvalgte områder, jf resultatområde 1, arbeidsmål 1.1,
- bidra til utvikling av planverktøyet for å møte utfordringene med økt fritidsbruk av naturen, jf. oppdrag 5 og 6 under Resultatområde 6.

Arbeidsmål 1.8 Sikre villreinens sentrale plass i norsk fjellfauna gjennom regionale planprosesser og etablering av nasjonale villreinområder og europeiske villreinregioner, og stimulere til bærekraftig bruk av reindriftens areal.

DN skal

- bidra i arbeidet med regionale planer for nasjonale villreinområder,
- sørge for at fylkesmennene deltar aktivt og forpliktende i de regionale planprosessene for nasjonale villreinområder,
- bistå departementet med oppdatert kunnskap om villreinens bruk av fjellet, gjennom kartdata som sammenstiller og supplerer eksisterende kunnskap om bruk av arealer gjennom året, trekkruter, beitegrunnlag, sårbarhet for ferdsel osv og nødvendige faglige utredninger.

Arbeidsmål 1.9 Sikre bedre og mer miljøbasert utbygging av fritidsbosteder, der hensynet til landskap, miljøverdier, ressursbruk og estetikk blir vektlagt.

DN skal

- i samarbeid med departementet og RA - bidra til å sikre natur- og friluftaktiviteter i områder med fritidsbebyggelse, bl.a. gjennom formidling av gode planprinsipper og deltakelse i utviklingsprosjekter og prosesser knyttet til oppfølging av nasjonal hyttepolitikk.

Arbeidsmål 1.10 Sikre god oppfølging av nasjonal strandsonopolitikk ved å oppfordre kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn til streng praksis ved behandling av dispensasjoner og planer i strandsonen langs sjø og vassdrag.

DN skal

- bistå i gjennomføringen av nasjonal politikk i strandsonen,
- videreføre strandsonenettverket, og i dette arbeidet trekke inn erfaringer og kompetanse fra fylkeskommuner og kommuner,
- bistå departementet i utarbeidelse av statlige retningslinjer for en differensiert strandsonopolitikk - resultatkravet vil bli nærmere spesifisert i endelig tildelingsbrev.

Arbeidsmål 1.11 Bygge opp under MDs arbeid med stedsutvikling.

DN skal

- sikre at arbeidet med Nasjonalparklandsbyer støtter opp om departementets strategier og satsinger innen stedsutvikling. Det forutsettes en løpende dialog mellom DN og MD om den videre utvikling av og innretning på programmet.

Arbeidsmål 2.1 Sikre tydelige rammevilkår og effektive virkemidler for miljøarbeidet i kommunene, og bidra til at relevante satsinger i andre departement bygger opp om programmet "Livskraftige kommuner".

DN skal

- sørge for at fylkesmennene støtter opp om programmet på en målrettet måte,
- bidra til miljøfaglig kvalitetssikring og at naturmangfoldet blir et sentralt tema i arbeidet i areal-nettverkene.

Arbeidsmål 2.2 Øke miljøkompetansen bl.a. gjennom nettverksarbeid i programmet Livskraftige kommuner, og sikre at erfaringene blir formidlet og lagt varig til grunn i kommunenes planleggings- og styringssystemene.

DN skal

- bidra aktivt i programmet med informasjon, råd og veiledning innenfor DN's ansvarsområder, herunder bruk av skjønnsmidler til miljøtiltak.

Underområde 2 Kommunal og regional planlegging

Arbeidsmål 5.3 Utarbeide og revidere Rikspolitiske bestemmelser (RPB) og Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for prioriterte politikkområder.

DN skal

- bistå departementet i vurderingen av behovet for nye retningslinjer og bestemmelser innen prioriterte politikk-områder.

Arbeidsmål 6.1 Utarbeide veiledning for utredninger i planer etter PBL.

DN skal

- bistå departementet i utarbeiding av forskrift og veiledning om konsekvensutredninger som følge av ny planlov.

Underområde 3 Kart og geodata

Arbeidsmål 10.1 Bidra til at geodata blir etablert på standardisert form.

DN skal

- bidra til å forberede en gjennomføring av EU-direktivet Inspire (om geografisk informasjon).

3.7 Resultatområde 7 Tverrgående virkemidler og oppgaver

Underområde 1 Styring og administrasjon

Arbeidsmål 1 Styringen av miljøforvaltningen skal følge opp de politiske prioriteringene, gjennomføre politikken og være effektiv.

DN skal

- videreføre arbeidet med risikostyring. Systemer og rutiner skal tilpasses risiko ved at risikovurderinger inkluderes i planlegging av egne vesentlige offentlige prosesser, prosjekt og tiltak og legges til grunn ved gjennomføring, intern kontroll og oppfølging.

Arbeidsmål 2 Sikre at miljøforvaltningens internadministrasjon er målrettet, effektiv og miljøvennlig – og i samsvar med overordnede mål og retningslinjer for statsforvaltningen

DN skal

- følge opp ny plattform for ledelse i staten, jf. brev fra FAD av 18. september 2008,
- vektlegge målrettede brukerundersøkelser innenfor sentrale politikkområder/
- tilskuddsordninger,
- samarbeide med MD om videreutvikling av IKT-strategi for miljøforvaltningen og delta i prosess og temamøter for viktige fagsystem,
- følge opp nasjonale retningslinjer for informasjons-sikkerhet. Disse inneholder 11 innsatsområder og departementet understreker lederansvaret for å forankre og følge opp arbeidet i egen organisasjon. I 2009 skal det særlig legges vekt på å gjennomføre og dokumentere klassifisering og/eller verdivurdering av hvilken informasjon/IKT-systemer det er nødvendig å beskytte, samt gjennomføre og dokumentere risiko- og sårbarhetsanalyse for systemer, infrastruktur og informasjon som er klassifisert og/eller verdivurdert som kritisk,
- bidra til å sikre og videreutvikle Miljøstatus i Norge som hovedkanal for informasjon om miljøets tilstand og utvikling gjennom å legge tilrette for at relevante datasett blir vist på Miljøstatus. Etaten skal registrere referanser til relevant miljøinformasjon i Miljøreferanser,
- i samarbeid med SFT sette av tilstrekkelig tid og ressurser i 2009 til arbeid med utarbeidelse av en rapport om miljøstatus i tråd med referat fra fellesmøtet 16. januar,
- sørge for å gjennomføre handlingsplanen for miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser i egen etat.

Nettverket for IKT skal videreføres i 2009. Nettverket for IKT skal i samarbeid med MD ledes av Statens kartverk første halvår 2009. Tilsvarende skal Polarinstituttet lede arbeidet annet halvår 2009.

Arbeidsmål 3 Følge opp beredskapsarbeid og sikre miljøforvaltningens evne til å håndtere kriser

DN skal

- dokumentere, eventuelt utarbeide og oversende risiko- og sårbarhetsanalyser til MD,
- gjennomføre en til to beredskapsøvelser i 2009,

Arbeidsmål 4 Bidra til å sikre rammevilkår og virkemidler for miljøarbeidet hos fylkesmannen

DN skal

- vareta koordineringsansvaret og følge opp styringen av fylkesmannsembetene i samråd med SFT,
- sørge for god dialog med fylkesmennene, både i forhold til faglig utviklingsarbeid og krevende enkeltsaker,
- bistå MD i gjennomføringen av forvaltningsreformen – en framdriftsplan vil bli utarbeidet i samråd med DN,
- bistå departementet i praktisk gjennomføring av enhetsfylkeforsøkene og forsøkene med differensiert oppgavefordeling, herunder "Fritt fram" prosjektet i Oppland,
- sammen med SFT og via sine styringssignaler sørge for at fylkesmennene gir tilstrekkelig høy prioritet til arbeidet med å implementere vannforvaltningsforskriften,
- sikre god synergi mellom fylkesmennenes miljøfaglige veiledningsrolle og programmet Livskraftige kommuner, jf resultatområde 6. Sørge for at fylkesmennene har særlig fokus på informasjon og veiledning om bruk av data om naturens mangfold til kommunenettverkene som arbeider med arealpolitiske tema, og stimulere flere kommuner til å delta i programmet slik at de registrerte biomangfolddataene blir brukt i kommunal og regional planlegging,

- i samarbeid med SFT, administrere tildeling av tilskuddsmidler til fylkesmennene for å sikre god miljøfaglig innretning og understøtte arbeidet i kommuneprogrammet,
- i samarbeid med SFT gjennomføre landsomfattende undersøkelser av kommunenes myndighetsutøvelse på miljøområdet.

Underområde 2 Sektorovergripende arbeid

Arbeidsmål 1 Sørge for at forskning og overvåking gir tilstrekkelig god kunnskap om miljøspørsmål.

DN skal

- bidra til utviklingen av sjøfuglprogrammet SEAPOP, bl.a. gjennom ledelse av styringsgruppen
- sette av ressurser for å medvirke i arbeidet med en plan for nasjonal miljødatasamordning. Dette gjelder spesielt oppdatering av data og indikatorer og styrking av nettverk og verktøy. Departementet vil ta nærmere kontakt med etatene for å avklare nærmere oppfølging og tidsplan.

Arbeidsmål 2 Arbeide for at miljøhensyn blir integrert i næringsliv, husholdninger og offentlige virksomheter.

DN skal

- styrke kompetansen på oppgaver som faglig rådgiver på prioriterte sektorområder.
- styrke formidling av faktakunnskap om klimaendringer og bistå MD i arbeidet med "Klimaløftet".

4. OPPDRAG

Resultat-område	Oppgave	Frist
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Framlegge forslag om opprettelse av nasjonalparker/landskapsvern med faglige tilrådinger for MD for følgende områder: 1. Sjørdalen/Isdalen 2. Breheimen-Mørkrisdalen 3. Fulufjellet	Etter nærmere avtale med MD
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Framlegge forslag til verneplan for myr i Finnmark	Etter nærmere avtale med MD
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Rapportere om status og framdrift for skogområder hvor det er startet arbeid med frivillig skogvern f.o.m. 2003 (2003: pilotprosjektet, 2004: ca 90 km ² prod. skog, 2005: ca 30 km ² prod. skog, 2006: ca 30 km ² prod. skog, 2007: ca 40 km ² prod. skog, 2008: ca 40 km ² prod. skog)	1. februar
Res omr 1 Naturens mangfold og	Oversende tilråding om frivillig skogvern, del 1.	1. april

friluftsliv		
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Oversende tilråding om frivillig skogvern, del 2.	1. oktober
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Oversende tilråding om skogvern på statsgrunn i Aust-Agder, Telemark, Sør- og Nord-Trøndelag og Nordland	Fordeles på 2 oversendelser; 1. mai og 1. juni
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Oversende tilråding om skogvern på OVFs eiendommer (prestegårdsskoger). Kan alternativt integreres i andre tilrådinge om skogvern.	1. oktober
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Oversende sluttrapportering for ekstern evaluering av frivillig skogvern.	1. november
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Arrangere 4 regionale samlinger om verdiskaping, konfliktdeмпing, vern og bruk.	1. april
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Utarbeide en naturfaglig evaluering (gap analyse) av vernet av norske naturtyper og leveområder for arter som er fredet etter naturvernloven.	1. desember.
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Utarbeide rapport om kunnskapsstatus om konsekvenser for naturmangfoldet av økt bruk av verneområdene.	31. desember
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Fremstille en nasjonal utredning som viser mulighetene for restaurering av norske våtmarkslokaliteter som er helt eller delvis ødelagt, og som ved restaurering kan få tilbake sin opprinnelige funksjon som nasjonalt/regionalt viktig område for naturmangfold.	31. desember
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Oversende en plan for overvåking av nasjonalparker og andre store verneområder i Norge.	1. juni
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Lage en handlingsplan for kommunikasjon, utdanning og offentlig informasjon om våtmarker/Ramsarkonvensjonen (Wetlands CEPA Action Plan)	31. desember
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Identifisere, avgrense og beskrive nye Ramsarområder i Norge med sikte på å nominere minst 10 inn til konvensjonens liste i løpet av 2009.	31. desember
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	I samarbeid med SLF levere innspill til MD og LMD om INON og skogsveier. Nærmere oppdragsbeskrivelse vil bli oversendt.	Etter nærmere avtale med MD

Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Gi tilbakemelding på bruken av 1427.73-posten fordelt på de enkelte hovedtiltak som er gjennomført i 2007. Rapporteringen skal inkludere hele postens beløp.	1. mars
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Gjennomføre en evaluering av konsekvensene av gjerdeprosjektene der også alle relevante interesser belyses. Bl.a. følgende forhold skal belyses: Kostnader, tapsomfang, konsekvenser for friluft og hjortevilt.	1. mai
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Rapportere om antallet nye handlingsplaner for truede arter som er besluttet startet opp i 2009, og hvilke arter/artsgrupper som omfattes.	1. mars
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Koordinere arbeidet med og levere forslag til Norges nasjonalrapport til CBD slik at Norge kan holde fristen fra CBD.	31. mars (frist for avlevering til CBD)
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Oversende notat hvor vurdere relevante internasjonale vedtak om naturmangfold/klima (bl.a. fra CBD, Ramsar-konvensjonen, klimakonvensjonen) og behov for nasjonal oppfølging vurderes. Mulighet for input til det bistandsrettede arbeidet skal også vurderes.	31. desember
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Oppdatere veileder for fylkesmennenes behandling av søknader om lokalisering av mulige nye oppdrettsanlegg.	Avtales med DN
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	DN skal bistå departementet i arbeidet med slutføring av helhetlig forvaltningsplan for Norskehavet. I perioden fram til framleggelse av stortingsmelding er det særlig behov for produksjon av kartmateriale til både illustrasjon av miljøverdier, avveininger av interessekonflikter og tiltak i sluttprosessen, samt illustrasjon av påvirkninger og tiltak i stortingsmeldingen. MD vil presisere oppdraget nærmere i endelig tildelingsbrev. Det må forventes at det kan bli gitt oppdrag med korte frister i denne prosessen.	Kommer tilbake til dette i endelig tildelingsbrev
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	I samarbeid med RA levere opplegg for bedre integrering av friluftsliv og kulturminner, herunder forslag til program, tid og sted for en fagsamling – overlapp med resultatkrav	1. juni
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Gjennomføre fagsamling for DN, RA, MD og NGO'er for bedre å integrere friluftsliv og kulturminner – ikke oppdrag	15. oktober
Res omr 1 Naturens mangfold og	Legge fram et opplegg for en nasjonal konferanse om etniske minoriteters bruk av norsk natur.	15. juni

friluftsliv		
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Legge fram en analyse av SSBs siste levetårsundersøkelse (2008) med forslag til tiltak.	15. mars
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Legge fram et omforent opplegg for gjennomføring av den "Naturlige skolesekken".	1. februar
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Utvikle og levere forslag til en strategi for det videre arbeidet med å stimulere etnisk minoritetsungdom til aktivt friluftsliv.	Etter nærmere avtale med MD
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	Bistå MD i arbeidet med omlegging av Samlet plan. MD kommer ved behov nærmere tilbake til oppdrag.	Etter nærmere avtale med MD
Res omr 1 Naturens mangfold og friluftsliv	DN skal videreføre prosjektet "Miljøverdi- og sårbarhetsvurderinger for marine arter og leveområder" i tråd med godkjent prosjektbeskrivelse og fremdriftsplan.	Frist for lev. av ny fremdrifts-rapport: 20. juni 2009 Frist for 2009 rapportering: 31. desember 2009
Res omr 3, underområde 1 Hav- og vannforvaltning	Bistå MD i arbeidet med endringer i vannforvaltningsforskriften, herunder spesielt omleggingen av vannregionmyndighet. MD kommer ved behov nærmere tilbake til oppdrag.	Etter nærmere avtale med MD
Res omr 3, underområde 1 Hav- og vannforvaltning	Bistå MD i sluttbehandlingen av forvaltningsplanene etter vannforvaltningsforskriften. MD kommer ved behov nærmere tilbake til oppdrag.	Etter nærmere avtale med MD
Res omr 5 Internasjonalt samarbeid	Utarbeide rapport (proceedings) fra partsmøtet under isbjørnavtalen i mars 2009	30. juni
Res omr 6 Planlegging for en bærekraftig utvikling	I samarbeid med RA og SFT ferdigstille veiledning om hvordan miljøtema skal vurderes i oversiktsplaner som omfattes av plan- og bygningenslovens bestemmelser om konsekvensutredninger.	1. juli
Res omr 6 Planlegging for en bærekraftig utvikling	I samarbeid med RA utvikle metodikk og veiledning for landskapsvurderinger i konsekvensutredninger, herunder i vindkraftsaker.	1. desember
Res omr 6 Planlegging for en bærekraftig utvikling	Levere forslag til veiledning om hvordan det nye arealformålet Grønnstruktur kan brukes i kommunale og regionale planer	1. juli
Res omr 6 Planlegging for en bærekraftig utvikling	Levere forslag til veiledning om bruk av bestemmelser og retningslinjer knyttet til hensynssone etter § 11-8 bokstav c "LNFR-sonen").	1. juli
Res omr 6	Utarbeide et opplegg for (virkemidler og prosess) for	1. mai

Planlegging for en bærekraftig utvikling	et prosjekt som har som formål å gi en mer effektiv beskyttelse av norsk fjellnatur. Virkemidlene må bygge på ny plan- og bygningslov.	
Res omr 7 Tverrgående virkemidler/ fellesoppgaver	Oversende oversikt over hva som er planlagt på beredkapsområdet i 2010.	Sammen med årsrapporten for 2009
Res omr 7 Tverrgående virkemidler/ fellesoppgaver	Levere bidrag i arbeidet med en gjennomgang og oppdatering av dokumentet "Katalog over miljøvernforvaltningens kunnskapsbehov 2010-2014". Formålet med gjennomgangen er å få tydeligere fram hva som skal oppnås (nytteverdien av ønsket forskningsinnsats skal beskrives), samtidig som forslagene skal ligge innenfor et realistisk nivå, jf. brev fra MD av 31. oktober 2008.	1. mai
Res omr 7 Tverrgående virkemidler/ fellesoppgaver	Levere risikoanalyse på DNs kostnadsoverslag knyttet til vernepolitikken (nasjonalparkplanen, fylkesvise verneplaner og skogvern), samt på sikring av friluftsområder.	1. juni

5. BUDSJETT OG FULLMAKTER

5.1. Tildeling og budsjettforutsetninger

Tildelte bevilgninger skal disponeres i samsvar med St.prp. nr. 1 (2008–2009), Stortingets forutsetninger for bevilgningene og vedtatt budsjett. Midlene skal for øvrig disponeres i samsvar bevilgningsreglementet, Reglement og bestemmelser for økonomistyringen i staten, Miljøverndepartementets hovedinstruks for økonomiforvaltningen i virksomheten og andre regler som er fastsatt for disponeringen av statlige budsjettmidler.

De krav som er stilt til virksomheten i punktene 2, 3 og 4 skal realiseres innenfor de tildelte midler uten uhjemlede overskridelser, jf. bevilgningsreglementets § 11 annet ledd. Dette innebærer at samtykke til overskridelse må innhentes fra departementet før eventuelle utgifter utover tildelte midler pådras. I punkt 5.2.delegerer departementet myndighet til å benytte gjeldende unntaksbestemmelser i Bevilgningsreglementet. Departementet delegerer også myndighet til å pådra merutgifter mot tilsvarende merinntekter i henhold til Stortingets bevilgningsvedtak for 2009. Departementet legger til grunn at DN har vurdert bruk av disse fullmaktene før saker om overskridelse av tildelingene fremmes departementet. Det vises for øvrig til vedlegg 2 "Tillegg til kap. 5 Budsjett og fullmakter", med fullmakt til å opprette og inndra stillinger, instruks for bruk av tilsagns og bestillingsfullmakt samt vilkår for å benytte fullmaktene for 2009 i henhold til unntaksbestemmelsene i bevilgningsreglementet er omtalt.

Etatene skal sikre at strategisk fokus og prioriteringer av oppgavene er i tråd med politiske signaler og økonomiske rammebetingelser. Kravet til effektiv drift og ressursforvaltning omfatter også antall ansatte. Behovet for personalressurser forårsaket av nye og endrede oppgaver/tiltak skal løses innenfor tildelt ramme.

5.1.1 Kap. 1425/4425 Vilt- og fisketiltak/Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond

Følgende beløp stilles til disposisjon på kap. 1425: (tall i 1.000 kr)

Kap./Post	Vedtatt bevilgning 2009	Tildeling 2009
1425.01 Driftsutgifter	27 842	27 842
1425.61 Tilskudd til kommunale vilttiltak, kan overføres	3 500	3 500
1425.70 Tilskudd til fiskeformål, kan overføres	10 000	10 000
1425.71 Tilskudd til viltformål, kan overføres	37 600	37 600
SUM KAP. 1425	78 942	78 942

Spesielle budsjettforutsetninger:

Generelt:

- DN må i 2009 disponere postene som er knyttet til Vilt- og fiskefondet under kap. 1425 slik at eventuelle mindreinntekter i forhold til budsjettet under kap. 4425 post 51 og 52 kan kompenseres ved tilsvarende mindreforbruk på de aktuelle utgiftspostene under kap. 1425.

Post 01:

- Av tildelingen kan inntil 4,5 mill. kroner nyttes til dekning av DN's administrative utgifter knyttet til gjennomføring av vilt – og fiskeprosjekter. Utgiftene skal kvartalsvis belastes post 01 og samtidig inntektsføres på kap. 4427 post 01.

Post 61:

- Posten er redusert med 0,5 mill. kroner i samsvar med at den skal trappes ned mot nedleggelse i år 2010 (siste år med bevilgning er 2009). Reduksjonen er med på å muliggjøre økning i bevilgningen under kap. 1425 post 71.

Post 70:

- Posten er økt med 0,5 mill. kroner grunnet forventede merinntekter som følge av prisjusterte fiskeravgifter.

Post 71:

- Posten er økt med 2,5 mill. kroner. Økningen er i St.prp. nr. 1 (2008-2009) i sin helhet lagt på underpost 3 Lokale vilttiltak m.v. til fortsatt styrking av disse og arbeidet i organisasjonene. Av den totale bevilgningen på post 71 er 2 mill. kroner satt av til arbeidet med gjess, jf. Miljøverndepartementets brev av 29. juni 2005.

Det forutsettes inntjent følgende beløp under kap. 4425: (tall i 1.000 kr)

Kap./Post	Vedtatt bevilgning 2009	Tildeling 2009
4425.51 Refusjoner fra Viltfondet	61 942	61 942
4425.52 Refusjoner fra Statens fiskefond	17 000	17 000
SUM KAP. 4425	78 942	78 942

Spesielle budsjettforutsetninger:

- Ved inntektsføring av refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond skal inntektskravet under kap. 4425 hhv. post 51 og 52, samt refusjonsbeløpet på kap. 3904 Brønnøysundregistrene først søkes oppnådd. Dernest skal det inntektsføres refusjon fra fondene i henhold til inntektskravet under kap. 4410 post 50. Eventuelle gjenstående midler i Viltfondet og Statens fiskefond utover dette skal i utgangspunktet ikke inntektsføres i statsregnskapet for 2009, men kapitaliseres i fondene.

Post 51 Refusjon fra Viltfondet:

- Jeger- og fellingsavgiftene er ikke økt i 2009.

Post 52 Refusjon fra Statens fiskefond:

- Fiskeravgiftene er prisjustert i budsjettet for 2009. Vi viser til side 211 i St.prp. nr. 1 (2008-2009) for angivelse av de nye satsene.

5.1.2 Kap. 1426/4426 Statens naturoppsyn

Følgende beløp stilles til disposisjon på kap. 1426:

(tall i 1.000 kr)

Kap./Post	Vedtatt bevilgning 2009	Tildeling 2009
1426.01 Driftsutgifter	95 498	95 498
1426.30 Tiltak i nasjonalparkene, <i>kan overføres</i>	18 891	18 891
1426.31 Tiltak i naturvern- og kulturlandskapsområder, <i>kan overføres</i>	30 671	30 671
1426.32 Skjærgårdsparker mv, <i>kan overføres</i>	22 695	22 695
SUM KAP. 1426	167 755	167 755

Bestillingsfullmakt:

Under posten er det en bestillingsfullmakt på 6,5 mill. kroner. Av beløpet er 4,5 mill. kroner knyttet til ny kystoppsynsbåt i Finnmark i tilfelle denne ikke blir levert og betalt innen utgangen av 2009. Utover dette får DN adgang til å gjøre bestillinger av materiell og lignende utover bevilgningen på kap. 1426 post 32 Skjærgårdsparker, slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 2 mill. kroner.

Spesielle budsjettforutsetninger:

Post 01:

Posten er økt med 17,1 mill. kroner. Under posten er følgende endringer og føringer lagt inn:

- Posten er økt med 2 mill. kr til oppsyn i forbindelse med oppfølging av ny lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven).
- Til arbeidet med styrket forvaltning av verneområdene er det på posten lagt inn 7,5 mill. kr til oppsynstillinger og kjøp av oppsynstjenester i prioriterte verneområder/nasjonalparker.
- Det er lagt inn 1 mill. kroner til lønn av jegere som SNO engasjerer ved ekstraordinære fellingsoppdrag, jf tilsvarende økning ifm RNB 2008.
- 4 mill. kr av økningen skal kompensere for økte kostnader til drift av rovviltkontaktnett.
- Det er lagt inn 2,546 mill. kr i kompensasjon for virkningene av lønnsoppgjøret 2008.
- Posten er økt med 100 000 kroner etter prisjustering av inntektsbevilgningene under kap. 4426 postene 01 og 02.

Post 30:

- Posten er økt med 5 mill. kr til tiltak og skjøtsel i nasjonalparkene. Av bevilgningen skal 0,5 mill. kr brukes til delvis finansiering av det svensk-norske interreg-prosjektet Ytre Hvaler nasjonalpark og Kosterhavet nasjonalpark. Midlene skal stilles til disposisjon for fylkesmannen i Østfold som norsk prosjekteier.

Post 31:

- Posten er økt med 12 mill. kroner til skjøttelstiltak i verneområder.
- Av bevilgningen skal 3 mill. kroner brukes til utvalgte kulturlandskap i jordbruket, sammen med midler over Landbrukets utviklingsfond.
- Fra posten er det fortsatt midlertidig overført 300 000 kroner til Fritt Fram-forsøket i Oppland fylke som har blitt forlenget. Inkludert prisjustering for årene 2005 – 2009 på 31 000 kroner, får da Oppland totalt 331 000 kroner disponibelt (jf. tildeling til Oppland fra Kommunal- og regionaldepartementet).

Post 32:

- Posten er økt med 4,5 mill. kroner. Midlene skal gå til ny oppsynsbåt i Finnmark.

Det forutsettes inntjent følgende beløp under kap. 4426:

(tall i 1.000 kr)

Kap./Post	Vedtatt bevilgning 2009	Tildeling 2009
4426.01 Ymse inntekter	138	138
4426.02 Oppdragsinntekter	1 000	1 000
SUM KAP. 4426	1 138	1 138

Post 02:

- Bevilgningen er redusert med 1,1 mill. kroner grunnet reduserte inntektsforventninger.

5.1.3 Kap. 1427/4427 Direktoratet for naturforvaltning

Følgende beløp stilles til disposisjon på kap. 1427:

(tall i 1.000 kr)

Kap./Post	Vedtatt bevilgning 2009	Tildeling 2009
1427.01 Driftsutgifter	124 733	124 733
1427.21 Spesielle driftsutgifter	224 326	224 326
1427.30 Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	34 405	28 405
1427.31 Tiltak i friluftsområder, <i>kan overføres</i>	22 500	22 500
1427.32 Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	19 450	19 450
1427.34 Statlig erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	25 100	25 100
1427.35 Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i>	137 881	137 881
1427.49 Statlig erverv, kjøp av forsvarets eiendommer	850	850
1427.60 Tilskudd til lokalt utviklingsfond	6 000	6 000
1427.70 Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, <i>kan overføres</i>	88 000	88 000
1427.71 Forvaltningstiltak i verdensarvområde	9 600	9 600
1427.72 Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	116 895	116 895

1427.73 Forebyggende og konfliktdempende tiltak i rovviltforvaltningen, <i>kan overføres</i>	80 500	80 500
1427.74 Tilskudd til friluftslivstiltak, <i>kan overføres</i>	17 520	17 020
1427.75 Internasjonale avtaler og medlemskap	1 010	1 010
1427.76 Tilskudd til informasjons- og kompetansesentra	13 400	13 400
1427.77 Tilskudd til nasjonalparksentre, <i>kan overføres</i>	14 600	14 600
1427.78 Friluftsrådernes landsforbund og interkommunale friluftsråd, <i>kan overføres</i>	8 000	8 000
SUM KAP. 1427	944 770	938 270

<i>Tilsagnsfullmakter til DN:</i>	(i 1 000 kr)
Tilsagnsfullmakt post 30	78 000*
Tilsagnsfullmakt post 32	34 700
Tilsagnsfullmakt post 34	185 000
Tilsagnsfullmakt post 35	140 000
Tilsagnsfullmakt post 77	2 000
Tilsagnsfullmakt post 79	6 750

*) Ang. 1427/30: Fullmakten på posten i St. prp. nr. 1 (2008-2009) er 80 mill. kroner. MD holder imidlertid tilbake 2 mill. kroner av fullmakten til skjærgårdsparken vest for Lindesnes, jf. budsjettforutsetning på posten under.

Om tildelingen under post 72 :

(tall i 1000kr)

Kap. 1427.72 Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt, overslagsbevilgning	Vedtatt bevilgning 2009	Tildeling 2009
1427.72.1 Erstatning for husdyr	77 293	77 293
1427.72.2 Erstatning for tamrein	39 602	39 602
SUM KAP. 1427. 72	116 895	116 895

Spesielle budsjettforutsetninger:

Post 01:

Posten er styrket med 37,6 mill. kroner. Under posten er følgende endringer og føringer lagt inn:

- Posten er økt med 9 mill. kr for å kompensere at direktoratet har fått en betydelig økning i oppgavemengden de siste årene.
- Det er omdisponert 10 mill. kr fra kap. 1427 post 21 for å muliggjøre en riktigere postering av ordinære driftsutgifter.
- Til utviklingsarbeid og eventuelle nye stillinger ifm naturindeks er det av en total på 15 mill. kr lagt inn 5 mill kr på posten, jf økning under kap. 1427 post 21 med 10 mill. kroner.
- Til handlingsplaner for truede arter er det av en total på 30 mill. kr lagt inn 4,5 mill. kr på posten. De resterende midlene ligger på kap. 1427 post 21.

- Til styrket kartlegging av truede arter og naturtyper er det av en total på 15 mill. kr lagt inn 5 mill. kr på posten, jf økning på 10 mill. kr under kap 1410 post 21.
- Det er lagt inn 4,5 mill. kroner i lønnskompensasjon.
- Posten er redusert med 700 000 kroner, jf tilsvarende reduksjon under kap. 4427 post 01 grunnet mindreinntekt tidligere år og kravet om realistisk budsjettering.

Post 21:

Posten er økt med 108,9 mill. kroner. Følgende føringer er lagt inn:

- Det er satt av ca 88 mill. kroner til bevaringsarbeidet for villaksen. Midlene skal i første rekke benyttes til gyro-bekjempelse og bedring av kunnskapsgrunnlaget for lakseforvaltningen. Departementet vil komme tilbake til den nærmere fordelingen.
- 25,5 mill. kr av en total på 30 mill. kr for å sikre utvalgte, truede arter (inkludert fjellrev) på den norske rødlista gjennom egne handlingsplaner. De øvrige 4,5 mill. kr ligger på post 01.
- 17,5 mill. kr til oppfølging av EUs rammedirektiv for vann, dvs gjennomføring av vannforvaltningsforskriften. Dette skal bl.a. omfatte å styrke forvaltningsarbeidet hos fylkesmennene, spesielt de ni fylkesmennene som er utpekt som vannregionmyndighet. Videre skal midlene brukes til utvikling av system for økologisk og kjemisk klassifisering av vann, og til problemkartlegginger/undersøkelserprogram for alle norske vannområder.
- 40 mill. kr til prosesskostnader, KU med mer, til gjennomføring av nasjonalparkplanen (inkl info), utarbeiding av forvaltningsplaner, tilsynsutvalg og lokal forvaltning av nasjonalparker og store verneområder, oppfølging av naturdelen i verdensarvområder, oppfølging av marka-loven og evaluering av eksisterende vern/ kunnskapsinnhenting. Av dette skal 1,4 mill. kr brukes til delvis finansiering av det svensk-norske interreg-prosjektet Ytre Hvaler nasjonalpark og Kosterhavet nasjonalpark. Midlene skal stilles til disposisjon for fylkesmannen i Østfold som norsk prosjekteier.
- 10 mill. kr til arbeidet med naturindeks.
- 13 mill. kr til tiltak mot fremmede arter. Dette beløpet er bekjentgjort i forbindelse med framlegging av budsjettet og er således bundet.
- 2 mill. kr til å sikre fremdrift og samordning av arbeidet med skogvern
- 2 mill. kr til et FoU-prosjekt om effekter og konsekvenser av menneskelige inngrep og ferdsel i Snøhetta-området i forhold til villrein.
- Inntil 2 mill. kr til sjøfuglforvaltning.
- 0,9 mill. kr til arbeid med klima og naturens mangfold. Av dette skal DN dekke 67. 000 DDK til norsk egenfinansiering av et nordisk fellesprosjekt om bioenergi, klima og biomangfold som NINA skal ha prosjektledelsen for.
- 1 mill. kr til interkommunal stilling ifm Trillemarka-vernet.
- 1 mill. kr. til skjøtsel av seterområder og gamle ferdselsveger i Trillemarka-Rollagsfjell
- 0,9 mill. kr til forberedelser av Trondheimskonferansen.
- 0,5 mill. kr til å sikre videreføring av samisk kompetanse innen rovviltarbeidet hos fylkesmannen i Finnmark.
- 2,8 mill. kr til ytterligere styrking av arbeidet med helhetlig forvaltning av norske havområder.
- 1,4 mill. kroner til arbeidet med strandsonen.
- For øvrig er posten redusert med 10 mill. kroner som er omdisponert til kap. 1427 post 01, jf omtale under denne.
- Videre er posten økt med 174 000 kroner som følge av økning i jegerprøvegebyret på 15 kroner, jf tilsvarende økning under kap. 4427 post 54. Posten er i tillegg økt med 210 000 kr, jf prisjustering av kap. 4427 post 09 med tilsvarende beløp.

Post 30:

- Posten er økt med 10 mill. kroner som i 2008 har vært omdisponert til kap. 1427 post 31 til tiltaksarbeid i friluftsområder.
- Tilsagnsfullmakten er økt til 80 mill. kroner. MD har holdt tilbake 2 mill. kroner av tilsagnsfullmakten som vil bli administrert av departementet til skjærgårdsparken vest for Lindesnes. MD har også holdt tilbake 6 mill. kroner av bevilgningen under posten.

Post 31:

- Posten er redusert med 10 mill. kroner etter et midlertid løft i 2008. Midlene er tilbakeført kap. 1427 post 30 for å møte forventede utbetalingsforpliktelser i 2009. Finanskomiteen la på sin side inn 5 mill. kr slik at netto redusasjon er 5 mill. kr i forhold til 2009.

Post 32:

- DN må være oppmerksom på at MD vil belaste posten med tinglysningsgebyr i forbindelse med vernevedtak.

Post 34:

- DN må være oppmerksom på at MD vil belaste posten med tinglysningsgebyr i forbindelse med vernevedtak.
- Utgifter til informasjonsarbeid for nasjonalparkene skal ikke dekkes under kap. 1427 post 34. Slike utgifter skal dekkes over kap. 1427 post 21.
- Utgifter til konsekvensutredninger skal dekkes under kap.1427 post 21.
- Posten er økt med 15 mill. kroner for å kunne dekke forventet behov ift erstatninger i 2009.

Post 35:

- Posten er økt med 54,9 mill. kroner. Av dette er 22,9 mill. kr reservert erstatningsutbetalinger ifm utvidet Trillemarka-vern, enten dette blir utbetalt i 2009 eller ikke. Det samme gjelder for ubrukt bevilgning fra RNB 2008 på 24 mill. kr forbeholdt erstatningsutbetalinger for Trillemarka.
- Grunnet forventede utbetalingsforpliktelser og bundne midler relatert til Trillemarka, vil nye vernevedtak i 2009 ut fra foreliggende beregninger (per oktober 2008) hovedsakelig måtte skje i kraft av tilsagnsfullmakten. I praksis vil dette si vern på statsgrunn og eventuelt OVF's grunn. MD har beregnet at ledig tilsagnsramme i 2009 er ca 107 mill. kroner.
- Det vil komme eget oppdragsbrev med budsjettforutsetninger knyttet til nærmere disponering av bevilgningen og tilsagnsfullmakten på posten.
- DN bes være oppmerksom på at MD vil belaste posten med tinglysningsgebyr i forbindelse med vernevedtak.

Post 49:

- Det er bevilget 850 000 kr på posten. Grunnet forsinkelser i framdriften for avhending av forsvareieendommer til friluftsmål har 850 000 kr bevilget til formålet i 2006 gått tilbake til statskassen grunnet toårsregelen. Vi minner om at bevilgningen for 2009 kan overføres i inntil to år.

Post 60:

- Ifm RNB 2008 ble det bevilget 6 mill. kr til et lokalt utviklingsfond for kommunene Rollag, Sigdal og Nore og Uvdal knyttet til utvidet vern av Trillemarka-Rollagsfjell.

Bevilgningen ble trukket tilbake i nysalderingen grunnet forsinkelser i selve vedtaket om Trillemarka-vernet. Bevilgningen for 2009 er derfor første års bevilgning i den forbindelse. Fondet skal bygges opp til 30 mill. kr med bevilgninger over 5 år.

Post 70:

- Posten skal disponeres etter nærmere avtale med MD.

Post 71:

- Posten er økt med 2 mill. kroner til styrking av arbeidet med naturdelen i verdensarvområdene Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap.
- DN's eget arbeid med naturdelen i verdensarvområder skal dekkes over kap. 1427 post 21.

Post 72:

- Posten er økt med 13 mill. kr på grunnlag av erstatningsutbetalingene i 2007.

Post 73:

- Posten er økt med 29,5 mill. kr. Av disse er 2 mill. kr avsatt til prøveordning med kompensasjon for tapt arbeidsfortjeneste ved forsøk på skadefelling av rovdyr.

Post 74:

- Posten er økt med 3 mill. kroner. Innsatsen på posten skal fortsatt primært være rettet mot barn, unge, funksjonshemmede og etniske minoriteter.
- MD har holdt tilbake en reserve på 500 000 kroner.
- DN's samlede forslag til fordeling av tilskudd på denne posten må klareres med MD før endelig tildeling besluttet.
- Fra posten er det fortsatt midlertidig overført midler til Fritt Fram-forsøket i Oppland fylke ifm at dette har blitt forlenget. Beløpet utgjør 173 000 kroner inkludert prisjustering og blir tildelt Oppland fra Kommunal- og regionaldepartementet.
- I tillegg skal ca 85 000 kroner av DN's tildeling gå til Oppland som et utjevningstilskudd, slik at fylket får omtrent det samme totalt som Hedmark. Oppland og Hedmark er sammenlignbare fylker i denne type sammenheng. Vi ber DN beregne det nøyaktige beløpet.
- Minimum 3,2 mill. kroner av tildelingen til FRIFO skal øremerkes FnF-ordningen.

Post 76:

- Posten er økt med 6,5 mill. kroner.
- 6 mill. kr er avsatt til villreinsentrene i 2009.
- 1 mill. kr. er avsatt til Værlandet sjøfuglsenter.
- 0,9 mill kr skal gis som tilskudd til stiftelsen Kunnskapssenter for laks og vannmiljø i Namsos.
- 5 mill. kr skal gå til villreinutstilling ved Norsk villreinsenter Sør.

Post 77:

- Posten er økt med 4 mill. kroner

Post 78:

- Posten er økt med 1 mill. kroner

Post 79:

- Tilsagnsfullmakt på 6,75 mill. kroner på posten videreføres for å kunne gi tilsagn om dekking av kostnader ved flytting av oppdrettsanlegg, slik som vedtatt ifm RNB 2005. Fullmakten vil bli håndtert fra MD og blir ikke tildelt DN.

Felles føring for postene 30, 32, 34 og 35

DN skal, bl a som risikoreduserende tiltak, ha tett oppfølging av sikrings- og vernepostene (post 30, 32, 34 og 35), jf oppgave i oppdragslisten under resultatområde 7 angående risikostyring, verne- og sikringssaker og kostnadsoverslag. For vernepostene innebærer dette at DN etter mottakelse av endelig tildelingsbrev utarbeider et detaljert budsjett for hver post som sendes MD. Dette budsjettet skal være utgangspunkt og referanse for alle rapporteringer fra DN til MD utover i året og i økonomioppfølging av postene for øvrig. Det skal også være grunnlag for eventuelle behov fremmet i forbindelse med RNB og nysalderingen. Budsjettet skal være fordelt på konkrete områder og utbetalinger gjennom året for disse, samt restansebeløp som settes inn etter hvert. I de tilfellene budsjettet ikke er fullt ut disponert, angis en "udisponert-kategori".

Endringer i budsjettet må gjøres på en måte som gjør det mulig å følge disse fra rapportering til rapportering. Det innebærer bl a at kansellerte prosjekter ikke slettes, men blir stående med null i beløp. Nye prosjekter og elementer markeres. Oversikten må inneholde budsjett og regnskap både i forhold til bevilgning og i forhold til tilsgagnsfullmakt. Det er mulig dette må gjøres i to forskjellige oversikter, men sammenhengen mellom disse må være lett å identifisere.

Det forutsettes inntjent følgende beløp under kap. 4427:

(i 1.000 kr)

Kap./Post	Vedtatt bevilgning 2009	Tildeling 2009
4427.01 Ymse inntekter	7 221	7 221
4427.09 Internasjonale oppdrag	4 973	4 973
4427.54 Gebyrer	3 074	3 074
SUM KAP. 4427	15 268	15 268

Post 01:

- Posten er redusert med 366 000 kroner. Dette har sammenheng med en tilsvarende reduksjon under kap. 1427 post 01 på 700 000 kroner grunnet mindreinntekter i tidligere år og kravet om realistisk budsjettering pluss en prisjustering på 334 000 kroner.

Post 09:

- Posten er i tillegg økt med 210 000 kr som følge av prisjustering, jf tilsvarende økning under kap. 1427 post 21 med.

Post 54:

- Posten er økt med 174 000 kroner som følge av økning i jegerprøvegebyret på 15 kroner, jf tilsvarende økning under kap. 1427 post 21.

5.1.4 Tildelinger under andre kapitler

Følgende beløp stilles til disposisjon på kap. 1400, post 21:

(tall i 1000 kr)

1400. 21 Spesielle driftsutgifter	44 450
--	---------------

Spesielle budsjettforutsetninger:

- DN tildeles 7,1 mill. kr til arbeidet med helhetlig vannforvaltning, med hovedvekt på gjennomføringen av vannforvaltningsforskriften og arbeidet i vannregionene. Midlene skal disponeres i samråd med MD. I tillegg er SFT tildelt 2 mill. kroner til samme formål fra posten.
- DN tildeles 4,5 mill. kr til ”Den naturlige skolesekken”. Av dette skal 2,5 mill. kr nyttes til diverse tiltak for et pilotprosjekt ved 11 skoler i 3 fylker. Videre skal ca 1,4 mill. kr benyttes til relevante natur- friluft- og miljøorganisasjoner og læringsentre. Endelig skal ca 0,6 mill. kr brukes til ressursgruppa for prosjektet. Etter en første gangs utdeling på kr. 100 000 til skolene skal fordeling av de øvrige midlene disponeres i samråd med Utdanningsdirektoratet/Naturfagsenteret. Fordelingen skal gjøres innen utgangen av mars 2009. MD vil disponere 0,5 mill. kr (utenom de 4,5 mill. kr som tildeles DN) i tilfelle uforutsette forhold dukker opp.
- DN tildeles 5,5 mill. kr til utredningsarbeid. 5,0 mill. kr av dette skal brukes til verdiskaping med utgangspunkt i naturarven. Resten skal blant annet brukes til utredningsarbeid knyttet til reiselivet og prosjekt om nasjonalparklandsbyer.
- 2 mill. kr skal benyttes til naturfaglige utredninger i forbindelse med arbeidet med fylkesdelplaner for villreinfjellene.
- DN tildeles 20 mill. kr til arbeidet med et norsk artsprosjekt. Midlene skal disponeres i samråd med MD, og i tråd med vedtatt mandat og organisering.
- DN kan belaste inntil 5,35 mill. kroner til arbeid med helhetlig forvaltning av norske havområder. Inntil 4,45 mill. kr skal gå til finansiering av sjøfugl-programmet SEAPOP (fullfinansiering).

Følgende beløp stilles til disposisjon på kap. 1400 post 81: (tall i 1.000 kr)

1400. 81 Tilskudd til lokalt miljøvern og bærekraftige lokalsamfunn	1 000
--	--------------

1 mill. kr går til å forsterke fylkesmennenes innsats i kommuneprogrammet, herunder også utviklingsprosjekter i nettverkskommunene.

Det forutsettes inntektsført følgende beløp på kap. 4410 og kap. 3904: (tall i 1.000 kr)

3904.02 Oppdragsinntekter og andre inntekter	4 700
4410.50 Refusjon fra diverse fond	4 000

Spesielle budsjettforutsetninger:

- Under kap. 4410 post 50 skal det inntektsføres 3 mill. kroner fra Viltfondet og 1 mill. kroner fra Statens fiskefond.

5.1.5 Vedr. tildeling av midler til overvåking /kartlegging i 2009

Følgende beløp stilles til disposisjon på kap. 1410: (tall i 1.000 kr)

1410.21 Miljøovervåking og miljødata	58 669
---	---------------

Bevilgningen til DN er økt fra 41 869 mill. kr i 2008 til 58 669 mill. kr i 2009, dvs at DN's andel av overvåkingsbudsjettet i miljøvernforvaltningen nå er ca 41 %. I tillegg har DN også ”aksjer” i midlene til kystovervåking som tildeles SFT.

Spesielle budsjett forutsetninger:

- Midlene til tiltaksovervåking i vannregionene knyttet til oppfølging av vannforvaltningsforskriften økes med 2,5 mill. kroner slik at totalt 5,4 mill. kroner skal

benyttes til dette. Midlene skal disponeres i samråd med SFT, og ses i sammenheng med den eksisterende regionale forurensningsovervåkingen som fylkesmennene driver.

- Midlene til konfliktdempende tiltak knyttet til rovdyr skal økes med 6 mill. kr til totalt 15,7 mill kr
- Midlene til kartlegging av truede arter og naturtyper, inkl det interdepartementale programmet for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold, skal økes med 10 mill. kr til totalt 18,2 mill kr.
- 3 mill. kr skal benyttes til overvåking av verneområder.
- 4 mill. kr skal benyttes til sjøfuglprogrammet SEAPOP.
- 0,2 mill. kr skal benyttes til arbeidet med med 3Q. Riksantikvaren er i sitt tildelingsbrev tilsvarende bedt om å sette av 0,3 mill. kr.

5.2 Delegering av budsjettmessige fullmakter

DN delegeres myndighet til å:

1. Opprette og inndra stillinger, jf. vedlegg 2 punkt.

2. Foreta bestillinger av materiell og lignende for:

- inntil 6,5 mill. kroner ut over bevilgningen under kap. 1426 post 32.

Samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar pr. 31.12.2009 må ikke overstige fullmakten(e)s størrelse. Det vises til instruks i vedlegg 2 punkt 2.

3. Gi tilsagn om tilskudd:

- inntil 80,0 mill. kroner ut over bevilgningen under kap 1427 post 30.
- inntil 34,7 mill. kroner ut over bevilgningen under kap 1427 post 32.
- inntil 185,0 mill. kroner ut over bevilgningen under kap 1427 post 34.
- inntil 140,0 mill. kroner ut over bevilgningen under kap 1427 post 35.
- inntil 2,0 mill. kroner ut over bevilgningen under kap 1427 post 77.
- inntil 6,75 mill. kroner ut over bevilgningen under kap 1427 post 79.

Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar pr. 31.12.2009 må ikke overstige fullmaktenes størrelse. Det vises til instruks i vedlegg 2 punkt 2.

4. Benytte unntaksbestemmelsene i bevilgningsreglementet. Dette gjelder å:

- foreta nettobudsjettering ved utskifting av utstyr
- overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter
- overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel
- overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjetterminer
- inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Det vises til vilkår for bruk av fullmaktene i vedlegg 2 punkt 3.

5. I tillegg til den generelle merinntektsfullmakten i henhold til unntaksbestemmelsene i bevilgningsreglementet delegeres også etaten myndighet til å overskride bevilgningene under

- kap. 1427 post 01 mot tilsvarende merinntekter under kap. 4427 post 01
- Kap. 1427 post 21 mot tilsvarende merinntekter under kap. 4427 postene 09 og 54.

5.3 DN's fondsforvaltning

DN er tillagt forvaltningsansvaret for Viltfondet og Statens fiskefond. Det vises til Bestemmelsene om økonomistyring i staten kap. 3.3.3.

6. STYRINGSKALENDER

6.1 Rapportering

Departementets etatsstyringshefte forelå i revidert utgave i 2007. Det vises for øvrig til kap. 1 Innledning vedrørende endringer knyttet til tidligere *vedlegg 3 "Tidsfrister og retningslinjer for rapportering"*.

Frister for rapporteringer i 2009 er:

Avvikrapportering 19. mai 2009

Foreløpig årsrapport 21. september 2009

Endelig årsrapport 6. februar 2010

Vi minner om at all rapportering også skal sendes i elektronisk format til departementet postmottak@md.dep.no Departementet vil innskjerpe at all rapportering skal foreligge i MD minst 14 dager før etatsstyringsmøtene.

Vi minner også om at etatene årlig skal rapportere på nærmere spesifiserte data vedrørende personell og utgifter under postene 01 og 21. Rapporteringsinstruks og rapportmaler oversendes separat på mail.

Frist for denne rapporteringen for 2009 er 1. mars 2010.

Oversikt over etatenes koordineringsoppgaver er tatt inn i "Faste, løpende oppgaver for 2009".

OVERSIKT OVER VEDLEGGENE

Vedlegg 1: Møteplan 2009

Vedlegg 2: Tillegg til kap. 5 Budsjett og fullmakter